

Veðurstofa Íslands Greinargerð

"ADVICE" [ENV4 - CT95 - 0129]

**Guðrún Þorbjarnardóttir
Trausti Jónsson
Gísli Kristjánsson**

Uppskrift af nokkrum skjölum á Þjóðskjalasafni varðandi íslenskar veðurathuganir á 18. öld

**Transcription of 18. century documents in the
Icelandic National Archives related to weather
observations in Iceland**

EFNISYFIRLIT / CONTENTS

1. Inngangur.....	bls. 2
Introduction.....	page 2
2. Stjörnuathuganastöðin - Rekstur.....	bls. 3
The Royal Observatory - Establishment costs and operational expenses.....	page 3
3. Stjörnuathuganastöðin 1770 - 1814. Bréfaskriftir.....	bls. 49
The Royal Observatory – Correspondence.....	page 49
4. Bréfaskriftir – Ýmis málefni.....	bls. 78
Correspondence – Various matters.....	page 78
Atriðaskrá.....	bls. 88
Index.....	page 88

SKAMMSTAFANIR / ABBREVIATIONS

- KA** = Kancelli / Innanríkisráðuneyti Danmerkur (Denmark's Ministry of Internal Affairs).
- Rtk** = Rentekammer / Fjármálaráðuneyti Danmerkur (Denmark's Financial Ministry).

Inngangur / Introduction

Hér á eftir eru tekin saman afrit af ýmsum bréfaskriftum og reikningum varðandi afskipti hins opinbera af veðurathugunum á Íslandi á 18.öld. Áhersla var einkum lögð á að finna heimildir um veður- og stjörnuathuganastöðina á Lambhúsum á Álftanesi. Eins og sjá má gekk misvel að rýna í skjölin og í sumum tilvikum vantar bæði orð eða orðahluta í afskriftina. Ljósrit af öllum skjölunum í þessu yfirliti má finna á Veðurstofunni og frumritin að sjálfsögðu á Þjóðskjalasafni. Verkefnið var unnið sem hluti af evrópsku samstarfsverkefni um veðurathuganir á tímabilinu 1780 til 1860. Verkefnið nefndist ADVICE (ENV4-CT95-0129) og var styrkt af 4. rammaáætlun Evrópusambandsins um umhverfisrannsóknir. Uppskriftin var gerð af Guðrúnu Þorbjarnardóttur, BA.

This report consists of transcriptions of documents relating to the establishment and operation of the meteorological and astronomical observatory at Lambhús, near Reykjavík in SW-Iceland during the last 30 years of the 18th century. In addition there are a few other transcriptions of documents related to meteorological observations during the 18th century. The transcription was difficult and in many cases letters and words are missing. These cases are marked with a "?". This work is a part of the ADVICE project (ENV4-CT95-0129) under the EU fourth environment research program. The support is duly acknowledged. The transcription was made by Guðrún Þorbjarnardóttir BA.

Trausti Jónsson.

2. Stjörnuathuganastöðin - Rekstur

KA 22. Oversl. og Sp. Eyjólfssonar

Overslag og Specification

Over Observatorii Bygningis Belöb tillige med Værelser for Observatore I Island, det forudsat, at til bygningen maae udvælges et I henseende til Transport og Grunde Fordelagtigt Stæd, og samme opføres af Grund Mur efter hos følgende Regning

			<u>Courant</u>	
			Rdr.sk.	
8 Stk.r- 18 alingertil Biælker a 30 Rd. er	6 rd	4 sk.		
8 stk.r- 16 alinger dito til underlager a st. 24 pf	5	-		
16 Stk.r - dito til Spærrer	10	-		
6 stk.r - dito til Murlægger	3	2		
Brædder til Taget 180 a st. 6 sk.	25	2		
Dito til Loftet 100 st. a 5 sk.	11	5		
Dito 100 stkr- til Gulv	<u>11</u>	<u>5</u>		
Tømmerets Belöb			74	-
Kalk til hele Bygningen for			100	-
Til en Mur Mester for opsigt og Arbeid ved Bygningen	30	-		
For en Islandsk Murer I 20 uger a ugen 1 rd. 2 sk.	26	4		
Til en dito I samme tid	26	4		
For en Kalkslager I 20 uger a ug. 1 rd.	20	-		
En mand at före Steen og Sand I 20 uger a ugen 1 rd.	20	-		
Nok en Handlanger I 11 uger	<u>11</u>	-		
<u>Muur arbeidets belöb</u>			<u>134</u>	<u>2</u>
Summa Lateris			308	2

KA 22 Eyjólfur áfram.

	<u>Courant</u>	
	rd.	sk.
Transport	308	2
3de Heste med Redskab til Kalk og Sands Transport a st.? 4 rd.	12 rd.	-
For Tømmer og Kalks Transport	10	-
For en Islandsk Tømmermand I 20 uger a ugen 1 rd. 2 sk.	26	4 sk.
For en dito I samme Tid	26	4
For en Snedker til Köre og Invendig Bygning	<u>20</u>	-
	95	2
16 stk.r Vindues Rammer med 8 Ruder a Ruden 4 sk.	2	1
4 stk.r dito til Loftet med 6 Ruder	1	-
3de stk.r Dito til Taget med 4 Ruder		3
6 dito til Observatorium med 6 Ruder	1	3
For Glas til Vinduerne	<u>5</u>	1
	10	2
For Laase og Hængelser I alt	20	-
For en Kakelovn	10	-
16? 3 tomme Söm a 1? 36 sk.	<u>6</u>	-
	36	-
Til uforvæntet forefalded	<u>50</u>	-
Summa Summarum	500	-

Arnehól den 6 Septembris 1773

Ejonsonius

1775 Is: Jour: ? 220

Den ventilation som hidtil har svævet under Jorde=lags Anlegne.=serne angaaende Lónekots umuelige bebyggelse maatte nu herefter for det første bortfalde ligeleedes bortfaldes det sammesteds anqvæstionerede, saavel angaaende den eene væls? Paaslag for Jorden Hlid, som angaaende besigtelsen over de óvrige I forrige Norske Cammers Skrivelse til Stiftamtmanden opgivne Gaarde.

Men I Andledning af den nye besigtelse over Gaarden Lónekot og Deild tilskrives Stiftamtmanden, at da man ikke kan ansee det for fordeelagtigt nu for haanden at sælge denne Gaard dels da den deraf udkommende Kiöbe Summa vil efter det indberettede blive ganske ubetydelig og Gaarden dog maaske ikkun bliver brugt til græsning uden derpaa at sætte nogen opsidder deels og da det kunde være at haabe at Gaarden ved hielp af de for óde Gaards optagelse allernaadigst bevilgende eller andre passlige frieheder kunde vorde bortflóttent? og optagen og altsaa en Bonde familie derpaa etableretz saa har man holdt for best det med Gaardens borthol? for det første maae beroe men derimod anmodes Stiftamtmanden saavel at gióre almuelig udvey om ikke en beboer kunde faaes til Gaarden imod visse betingende frieheder som og imidlertiid, at afhandle med omliggende beboere at de imod at benytte sig af dens marker til græsgang svare deraf Landskylder 40?: saalænge ingen beboer maatte mælde sig dertil hvilken afhandling om den fik framgang da maatte tilmeldes Landfogden til observation ved Jordebogs Regnskabrt. Angaaende bonden paa Diel meldes Stiftamtmanden, at Kammeren? efter hans forslag have bevilget ham 10 Vætter godtgiórelse som paa Huusenes forfóttelse som paa Steen,giærdenes sættelse anveedte fliid og bekostning og at Landfogden er derom bleven tillagt fornódne Ordre hvilket da ogsaa skeer. -

Og da det kan agtes baade billigt og nytteligt at alle de af Kongens bönder som bor inden Tins sognet komme til hielp med noget Pligt arbeide naar enten en Gaards Huuse behóve at forflóttes eller andet saadant betydeligt arbeide til Gaardens conserationi paakommende uventede tilholde som Sóebrud og deslige som beboerne ikke kunne afsteed? komme at foretages. Saa anmodes Stiftamtmanden for den fólgende tiid naar dette slags tilfælde maatte indtræffe at foranstalte saadant samt at bestemme arbeidet efter beskaffenheden da Landfogden maatte tillegges ordre at forestaae arbeidet og paadriive dets herligste fuldfórelse paa det bönderne derved saameget mindre skulle forsinkes.-

KA 23

Regning

Over Indtægt og Udgift til En Astronomisk Observationers Indretning her
I Island samt Observators Lön.

Inntægt:	Rdr.	sk.
Efter Det forrige Norske Kammers Skrivelse af 27de May 1772 Ved Landfoged Skule Magnusen annammet til et Observatorii Bygning med Værelser for Observator.... 250rd.		
Item til et Aars Lön for ham.....80-	330	-
Efter Det Kongl: General Told Kammers Foranstaltning og Skrivelse af 17de May 1774? annammet af Kiöbmanden paa Holmens Handel 2de Aars Lön for Observator fra 21de May 1773 til 21de May 1775.....	<u>160</u>	-
Summa Indtægt	490	-

Udgift:	Rdr.	sk.
Efter Qvittering .1 udbetalt til Observator et Aars Lön fra 21de May 1772 til 21de May 1773	80	-
Efter Qvittering . 2 Det 2det Aars Lön.....	80	-
Efter Qvittering .3 Det 3de Aars Lön.....	80	-
Efter Arvingernes Qvitteringer .4, 2de Maaneders Lön, Neml: fra 21de May indeværende Aar, til Oservators Dödsdag Den 21de July.....	13	32
For det ved Commisariernes Afreyse 1771 paa Auction bortsolgte Observatorium, som Ieg igien for Auctions Prisen til overladt 1772, og Ved Observator Lod betale; men da Ieg derfor ikke toeg hans Qvittering, kand Ieg ingen herved framlegge.....	4	50
Udgifter Ved Grundvoldens Anlægning og Begundelse med Jordvæggenes Opsættelse til Bygningen paa Lambhuus efter Reigningen No 5.....	8	55
Bliver saa for mig Beholdning.....	<u>223</u>	<u>55</u>
Summa Udgift.....	490	-

Bessestæd Kongsgaard Den 18de August 1775:/

L:A:Thodal

KA 23

Bereigning

Over Den som efter Hr: Stiftamtmandens Foranstaltning have Arbeidet
paa Grunden og Jord Arbeidet til Astronomie huusets bygning paa
Lambhuus -

	Courant	
	Rdr	sk:
Asgauter Jonsen accorderet for 5 Dages Arbeide 10?		
om Dagen.	1	16
Efterskrevne ere accorderede hver 8? om Dagen, for 5 Dages Arbeide		
Thorder Jonson fra Hamarskot		
Olaver Haldorson fra Mólshús		
Daniel Peterson fra Backekot		
Odder Jacobson fra Lambhús		
Jon Arnorson fra Saltnæs		
Jon Arneson fra Effersöe		
Biörn Jonson fra Effersöe		
Hver af disse 7.40? for 5 dage. gör.....	6	54
en lille Dreng for at före Hestene I 3 dage.....		18
For 1 hest I 4 dage. 4? for Dagen.....		36
For en Dto 3 Dage.....		<u>27</u>
Summa.....	8	55

Ovanstaaende Summa 8Rix. 55sk? haver Jeg paa samtlige Arbeiders
Vegne Rigtig? annamet og udbetalt, hvorfor her Ved Ydmigst Qvitteres
Lambhus d. 14 Augustii 1775:!

Gudmundur Helgason/

KA 23. Bréf frá Jonsóníusi

De mig som Observator I Island Aarlig, indtil Stadestads Præstekald leedigt vorder? allerundedaanigst tillagde 80 Rixdaler, haver HöyVelbaarne Hr Stiftamtmand Hr Lauritz Andreas Thodal kvartaliter fra 21 Maii 1774 til nærverende Datum betalt til mig undertegnet. For hvilke Firesinds tiuge Rixdaler Courant Höystbemældte Hr Stiftamtmanden her ved underdaanigst qvitteres
Arnehoel den 21de Maii 1775

Ejonsonius

De mig som Observator udi Island Aarlig, indtil Stadestads Præste Kald leedigt vorder? allernaadigs tillagde 80Rdr Courant, haver HöyVelbaaren Hr Stiftamtmand Hr Lauritz Andreas Thodal kvartaliter fra den 21de Maii 1773 indtil nærværende Datum at Regne udbetalt til mig undertegnet; For hvilke Firesinds Tyve Rixdaler Courant Höystbemældte Hr Stiftamtmanden her ved underdanigst qvitteres.
Arnehol den 21 Maii 1774

Ejonsonius

De mig som Observtor udi Island; Aarlig indtil Stadestads Præstekald leedigt vorde? allernaadigst tillagde 80 Rdr Courant; haver Höyvelbaaren Hr Stiftamtmand Hr. Lauritz Andreas Thodal kvartaliter fra den 21 Maii 1772 indtil nærværende Datum at regne, betalt til mig undertegnet; For hvilke Firesinds Tyve Rixdaler Cour: Höystbemældte Hr. Stiftamtmanden her ved underdanigst Qvitteres.
Arnerhoel den 21de Maii 1773.

Ejonsonius

Af Hans Höyvelbaarenhed hr. Stiftbefalningsmand Laurits Andreas Thodal have vii underskrevne rigtig annamet 13rd 2ms:? Courant, som endeel kvartal Penger, fra Den 21de May, til Den 21Julii indeværende Aar; for hvilke Tretten Rixdaler, toemark Courant herved underdanigst qvitteres.

Arnehoel Den 18de Augusti 1775:/

..Jonssen

.Jonson

Anno 1776 Thorsdagen den 21de Novembr: Mødte Jeg Gudmund Rynulvsen, Kongel: Maj.ts. Sysselmand for Kialernæs Thing Paa Arnehoel, tilligemed Trende udnævndte Lovrettesmænd; Næmlig: Mr: Thorkel Thordersen, og Mr: Niels Hialtelin, for at holde offentlig Auction, over det Observatorium, som der I Nærværelsen, er som Hans Kongel: Maj.ts Hóye Regning opført; Til Hvilken Forretning, Proclama er forhen udstæd, og saa udstæd, og saa ret ved Trende Kyrker herpaa Saltenæs, som paa Reikevigs Herrets Thing Publiceret; alt I underdanigste Fólgen Af Deres Höyvelbaarenhed, Hr. Stiftamtmanden Thodal Höy Respective Ordre. Blev saa I mange mænds Overværelse, bemeldte Observatorium, med Dör, Hængsler og Laase, af Bem.te. Lovretningsmænd först besigtet og Taxeret, for 1 Rdr. 2?: Courant, og siden mange gang opbudet, samt Mr: Biörn Biörnssen, som Höystbydende Tilslaget, for 1Rdr. 4? 4?: Courant. Til bekræftelse, under mit, og udnævnte Lovrettismænds Navne.

Datum et Supra.

Thorkeld Thordarsen GRynulvsen Niels Hialtalin

3.19

Under det som Cancellie Raad Vindekilde forlangte Skibsrums liciteret til, paa Hr. Stiftamtmand Thodals vegne, befindes hverken Kalk eller Muursteene, men alleene endeel Tømmer Varer og Tagsteene med hvis Afsendelse Jeg for I Aar beroer formedelst Fragtens høye Beløb. Til den 5 Tönder Kalk og 850 Muursteene som det Kongelige Cancellie ved behagelig Skrivelse til Os af 17de Februarij, begierer overført til Bessested skulle vi om mueligt er ikke mangle at see Skibsrums tilveyebragt I hvilken Henseende disse Materialier behageligst maatte blive foranstaltet leverede til Handelens Bakhuusskriver Andreas Fint medio Martie til hvilken Tiid de kunde formodes at blive indskibede.

Kiöbenhavn den 27de Febr. 1781

Den Kongl: alm. island. ? færøiske handels og fiskefangsts? Direction
.Erichsen ..Bech ? Hansen

Til

Det Kongelige Danske Cancellie.

Stiftamtmandens Indberetning, vedkommende den Astronomiske Indretning.

Vaaningshuuset synes mig han haver faaet godh I Stand for faae Penge, saa at det fortienet vel approbation.

Men at faae de 5? Kalk og 850 Mursteen, som han har laant dertil fra Kirken refunderte her fra I Aar vil blive vanskeligt for Mangel af SkibsRum; thi jeg troer ikke engang. at han kand faae hvad han har reqvireret til Kirken selv. Imidlertid fik man vel at tilskrive? den Islandske Handels Direction, om dette kunde faaes overført, hvilket dog ej vel kunne skee uden med fragt efter den nu foreslaaende Licitations udfald. der kommer ellers an paa, om dette og er indbefattet under det, som Stiftamtmandens commissionair Cancelliet ?? har begiæret? SkibsRum liciteret til, hvorom Handelen tillige maatte anmode at høre ham.

det om Myrens Udgravning synes at fortiene al Approbation Penge beholdningen sees at være opgaaet, uagtet Stiftamtmanden har brugt al Öconomie: Han vil altsaa Behöve fleere Penge. dertil give og de foregaaende Kongelige D/Rescripter al Adgang. og Indretninger I sig selv, helst da den er kommen saa vidt, fortienet det ganske vel; thi den kand I tiiden blive til megen nytte. (til hliðar á blaðinu stendur: Maa vel indstilles men maa tages af de Norske auctions Penge).

Prof Bugge fóres? Hvad Indretning Observatorio beqvemmet kand gives, efter de havende Instrumenters Beskaffenhed, og hvorvidt andre kunde anskaffes I Stedet, med den Virkning, at Indretningen y af bygningen selv derved kunde blive mindre kostbar maatte vel Professor Bugge höres

Klingende Mynt, og især ? Courant er virkelig höyforuden?; Men den veed jeg ingen Maade at faae, uden at Collegium reqvirerer den ved Banqven, som til Kongel. Tieneste; thi hverken Handelen eller Cammeret kand kand bringe den til Veye. (til hliðar stendur: Herom tilskrives Banquen)

Hvorvidt den foreslagne combinaison af Therkelsens Börne Skole, Med den Astronomiske Indretning kand finde Sted eller ikke, derom kand jeg ej dómmen da jeg ej veed hvorledes den Stiftelse er Beskaffen. Men herom kand Hr. Biskop Harboe, om han blev hört derom, best oplyse Collegium

Jeg tænker allene, at Gaarden Lambhus vel bliver noget for liden og trang til begge Indretninger. og meget bædre at give Observator lidt höyere Lón, saa at han kunde leve uden trang, end at distrahere ham enten med videre Skoleholder..? eller med Inspection derover. (til hliðar: Dette kunde vel ligel/: Indstilles (til?), og I ? takkes Stiftamtmanden for hans ? for Indretningen?

3.19

21? Februar 1781 af samme ?

Juro in verba Magistri Erichsen

A: 1781

Memorial om ? : Observatorii Indretning paa Island og Observators .ælige

Lón med videre derom ordre til Stiftamt: Thodal

d. 18 April.

KA 35

Velædle og Velbr:

Hr. Cancellieraasd Vindekilde!

For efterskrevne Muur Materialer, som efter Deres Velbr: Ordre, til
Hr. Pakhuus skriver Fint paa det Islandske Companie er leveret, vid Hr.
Fints herved følgende Bevis -

		Debit		
		Rdr	?	s
1781				
Martij 23	Tönder Beste Velslagne Muurkalk fa.ket a ? I Foiistagier med Foystagie Transport a 10?	8	2	-
d. 28de	850 Flensborg Muursteen a 100 med Transport og arbeyds Penge -5?	7	-	8
	Summa Rdr.	15	2	8

Christianshavn

d. 29 Martij 1781

RSkottman

Ind holden Er mig betalt ? ved

Lovlig Qitteres

RSchottman

KA 29

Hinn 7 sept 1781 Thodal stiftamtmaður skrifar kansellínu um framkvæmdir í Lambhúsum vegna stjörnurannsóknarstöðvar sem 400 dalir hafa verið veittir til og um að hætt hafi verið við að hafa barnaskóka í Lambhúsum.

Með fylgir kansellíbréf til Thodals stiftamtmanns 16. feb. 1782.
+ bréf til Bugge

Pro Memoria

Ved Det Kongelige allernaadigst Descript date. 10 April sidstl: har jeg erholdet 400 rd = Courant saa vel til de anvendte Udgifter for den Astronomiske Inddretning paa Lambhuus, som til et der endnu opførende Observatorium 10 al: langt, 8 al: bredt og 6 al höjt med videre, hvilket ieg ikke skal mangle at see allerunderdanigst efterlemnet, saa snart det kand skee, men til denne Tid har det ikke været mueligt, dertil at faae Timmermænd, efterdi de vare alle i fast arbeide, og ieg veed ikke hvor vidt de som her kand have, ere i Stand til at opsette det forsvarligt, I henseende til de tvende aabninger eller adskillelser huuset skal have heel igiennem uden nogen Sammenbindelse paa Taget, af den höyde og formedelst aabningerne kand det ikke vel opsettes med Jordvægge, men maae nedvändig blive af bare Timmer og Bræder, hvis Bekostning endnu ikke saa nöye forud kand bestemmes.

Siden Forslaget om Börne Skoelens Oprettelse paa Lambhuus ikke er bleven allernaadigst approberet, og det ikke udtrykkelig mældes om Giærdesetningen paa den södre Side af Gaarden skal ved blive, saa vilde ieg herved tjenstligt forespörre om samme ikke fremdeles skulle vedvare paa hans Majestets Bekostning.

Bessestæd Kongs Gaard den 7de Septembr: 1781

LA Thodal.

KA-29

Til Stiftbefl: Laurids Thodal

Pro Memoria

Som Hr? Stiftbefalingsmand under 7de Septembr: a.p. har fores. urgt, om end? Giærde Sætningen paa de Søndre Side af Gaarden Lambhuus fremdeles skal vedvare for kongelig Regning;

Saa, da Man, efter hvad Hr. Stiftbefalingsmand forhen heves? har anført, hv..er, at det vil blive til god Fordel, skulle Man Tienstligst tilmelde at dermed kan forslaaes og overlades til dem saadant at foranstalte paa den nyttigste befindede, dog sparsommeste Maade, for Kongelig Regning, der, naar Regningen paa de dertil medgaaende Bekostninger til Cancelliets .order indsent skal samme værde ? betalt.

Det Kongl: ? Cancillii d: 16de Febr: 1782

KA 33 Hið danska kansellí. Hinn 29. ág 1785. Thod. st.amt.m. skrifar kansell. um smíði íbúðarhúss, stjórnurannsóknaarstöðvar, framræslu mýrar og garðhleðslu á Lambh. og sendir reikninga yfir framkvæmdirnar. Með fylgja kansell. bréf til th.d. st.amt.m. 26. nóv. 1785 og reiningar sem um er talað í bréf. + kvittun RL

Af Hóyvelbaarne Hr. Stiftamtmand Lauritz Andreas Thodal har jeg, efter min Ankomst til Island I Julii Maned 1779, modtaget den mig Allernaadigst tillagde aarlig Lón, først I 7 Qvartaler hver paa 20 Rdr., og derefter /: I Fólge Kongel: Allernaadigste Resolution under 18 April 1781 :/ I 18 Qvartaler hver paa 25 Rdr., som bliver tilsammen 590 Rdr., siger Fem Hundrede og Halvfemtesindstye Rixdaler Courant; Hvilket ved denne General =Qvittering underdanigst bekræftes paa Bessested d. 1 ste Septembris 1785

af
Rasmus Lievog.

Regning.
over Jern Arbeidet til Observatorium I Island:

	Rdr.	?	sk?
Hængsler til Dóren.....	-	5	-
Repareret Dóre=Laaset.....	-	2	-
8 Hængsler, 8 Kroger med 16 Kramper til Aabningen paa Observatorii Tag.....	-	4	-
12 Hængsler med tilhørende Kroger og Kramper til Gradrant=Husets Tag a 4? paa hver Luge.....	4	-	-
4 Hængsler med tilhørende Kroger og kramper til Gavlen paa Gradrant Huset.....	-	5	-
42 Hængsler til 21 Luger omkring Observatorium med tilhørende Kroger og Kramper.....	10	3	-
Arbeyd og tillagt Jern paa et Muranker til Rota Opel? tilsammen.....	1	-	-
1 Plade og et Stykke Jern til Enden af Rotæ Apel?.....	-	4	-
3 Smaae Muranker til Viseren paa Rota.....	-	2	-
Arbeyd og noget tillagt Jern paa Viseren til Rota.....	1	-	-
1 Skru Nógel og et lidet Muranker	-	1	-
1 Jernstang til Qvadrant= Huset.....	-	2	-
1 Jernstang med tværJern under Taget og Viser til en Flóy?.....	-	2	-
2de. Stifter med Hængsler til 2de Flóyer og 2de. Hængsler til Uhr=Cassen.....	-	2	-
Summa	24	Rdr4?	-

Walóre d. 19 Aprilis
1785

Thorsten Jonsen

Overstaaende Jern=Arbeyde har jeg rigtig modtaget til Observatorium I
Island Lambhuus d. 19 Aprilis 1785. - Rasmus Lievog. -

Overstaaende 24 Rixd. er Mig af Hr. Stiftamtmand Thodal rigtig betalt
det Resterende 4? aflósets? hvor for Regningen her ved tilbor? qvitteres.
Bessestæd den 19 April: 1785 -

ad??? Thorsten Jonson.

Pro Memoria

Af indsluttet Regning ville Det Kongel. Danske Cancellie Behageligst erfare, hvad jeg I fólgge Kongel. Allernaadigst Befaling og tilladelse har anmeldt og udgivet til det paa Lambhus for den her Beskikkede Observator Lievog og byggede Vaanings Huus, og Observatorium, samt Omkostningerne paa Myrens udgravning og Ind hægning; som alt, tilligemed Observators Lón fra hans Ankomst hid, til nu næstundende? Septembr: Maanedes udgang, Belóbet til 1170rd. 16sk.? der fra draget den ved Sidst aflagde Regning d. 18de August 1775. for mig værende Beholdning, og hvad ieg siden har mod taget, bliver det forskud ieg har giórt, 532 Rdr. 85 /: At behage denne Regning med Qvitteringer, kunde ikke ret lade sig gióre, da udgifterne ere giórde deels daglig deels ugentlig, og til forskiællige ArBeidere, allene har ieg bilagt Murmæster Sichotmans Regning, som er overdrevet, for 5 Tónder Kalk, den haves? har ladet staae, og der ved givet, I stæden for Kalk, Halv parter Sand, som falder bædre til Muuring her end der, Kirken .æbte ei allene, men prisen excessiv, som ikke burde vært meer, end 3 I stæden for 10 ? pr. tónde. - 2 ./ Smedens Regning her for Jærn arbeidet til observatorium ./ 3 Auctions Forretningen for det bortsoldte lidet gamle Observatorium. - 4./ Observators Qvittering for hans Lón; Kakkellovn til Vaanings Huuset mangler end nu at fóre I Regning, som ieg laante fra TugtHuuset, og I dens Stæd forskrevet en I Aar, lige stoer til TugtHuset igien, men veed endnu ikke hvad den koster. - Bræder til gulvet I Observatorio er kióbt; men samme endnu ikke lagt, af mangel paa Tømmermand. - Bessested den 29de Augusti 1785./.

LATHodal

Til Det Kongel: Danske Cancellie. -

Stiftamtmand Thodals brev med hans Hoved Regning over den
Astronomiske Observators Etable? I Island

Da alt hvad Stiftamtmand har foretaget heri siden det hosliggende
Kongel. Resol.? af 18 apr. 1781 og Cancelliets Ordre af 16 febr. 1782, er
alleene at ansee som en fólge deraf, saa bliver nu vel, I Hvile? disse
Befalninger

at tage Kongel. Approbation saavel derpaa?, som hver faa de 532r. 85s
som Stiftamtmanden haver til gode paa Regningen, skulle komme, paa
ikke han, som han vel ónsker, kand have samme saasnart som mueligt
udbetalt?

Det Stift.,amtmanden ikke nóyære end sken.er?, har documenteret
Regningen, tænker jeg efter Omstængighederne og især hans bekante
Raadighed.

Kand indstilles at maae saaledes passere alleene at Regningen, for at for..
om at ingen fejl?Regning deri er indlöben, afterregnes inden den
forestilles

Belöbet for Kakkellovnen og Gulvets lagning; hvis netto Summa endnu
ikke vides. Men? dog ikkun kd? blive ubetydeligt,
faaer vel tillige provisorie approberes ? maa foranstaltes for Kongel:
Regning, der siden kand nærværende Stiftamt. bruge I Rigtighed det
fórste kand endog muelig der ved Thodal selv medels? han er her, hvis
ikke, saa kd lewetiw? ogsaa comet ? at afgióre det.

Til hliðar á blaðinu stendur:

d. 3 November 1785.

Som vel saaledes indstilles og tages af Auctions Pengene ligeledes
behøver vel ikke at refereres da der I almindelighed derpaa I Forvejen er
approberet.

? efter forestaaende

Skil ekki rétt vel þessa skrift!

KA 33

2218?

Til Stiftamtmand Lauritz Thodal

P: M:

I Anledning af den ved Hr. Stiftamtmands Skrivelse af 29de. Augusti sidstleden her til indsendte Regning med Bilager over de Bekostninger der saavel til det paa Lambhús for den I Island beskickedede Observator Lievog opbygte Vaanings Huus og Observatorium, som til Myrens Udgravning og Indhegning I den Henseende, ere medgaaede, Hvilke, tillige med Fornævnte Observator Lievogs Lön fra Hans Ankomst til Island og indtil sidsdafvigte September Maanedes Udgang, I alt Belóbe sig til 1170 Rdr: 16skl?:, og hvor af af Dem til Omkostningernes Bestridelse er bleven Forskudt 532 Rdr: 85skl?: Skulle Man tjenstligst hore? ? tilmeldet, at Bemelte Regning er approberet og at Berórte af Dem gjorde Forskud Lön igien imod Qvittering her I Cansecciet imodtages dog bliver I samme at afgaae 60skl: som I Beregningen over Observatorii Bekostning paa de der anförte 4re Kufferter og 3 Træer af feyltagelse for meget findes at være beregnede. -

D:K.D Cancellie den 26de November 1785 -

KA 33

REGNING
over de forestaaede Bygninger paa Lambhuus
Vaanings Huuset
Observatorium
samt
Myrens Udgravning

REGNING over Omkostninger til
paa Vaaningshuusets Opbyggelse for Observator
Lievog paa Lambhuus 1779

	Courant	R.r. sk?
Et Huus som der for 4e Aar siden var nyt opbygd paa Hvalöre kiöbt for.....	90	-
Samme at lade nedrive og adskikke ved Tömmermanden og 6 Mænd, samt ned bære til Oven.....	3	60
At flötte det Söveis om kring hen ved 1 ½ Miil, og lade det op bære.....	3	92
Til at forlænge Bygningen som ellers hafde blevet for kort, kiöbt 60 Granbord a 20?.....	12	48
36 fyrre bord a 22?.....	8	24
50? stkr. Trær a 59? 2dto a 29sk og 5 Læ.er a 15?.....	4	44
Formedelst denne Sommers overordentlige Regn, kunde ikke Torv til Huusets Vægge og Tag skiæres I den nærliggende Myr, men maatte söges Længere; Dette Arbeide med at skiære Torven eller Græs=Sværen, flötte den paa 6 Hester, samt at opsette Væggene, flötte Muld til dens fyldning paa 2de andre Heste, og endelig at sætte Taget, kostede I alt sammenregnet.....	29	64
3 Heste byrder Riis til mellem=Læg under Torven paa Taget....	-	34
Trende Tömmermænd I 6 Uger til Huusets opbygning og Indrending.....	20	86
Dertil tre Hundred og 20 fem to: Söm2rd. 36sk?		
fire Hundred fire tom:1- 64-		
2 Hundred 2 tom: Söm.....- 54?	4	58
For at optage og frembringe Graa steen til Grund, saavel under Huuset som under Skorsteenen, samt til omtrent dens halve opmuuring over Jorden, samme Steen at til- hugge videre for Hand Langerie og Kalk Lagning til Skorsteenen; Itm at indbære Muld til fyld under Gulvet; og endelig for at legge et fortog af Steen Langs foran ved Huuset, alt til sammen.....	5	46
Muurmæsteren for Muur arbeidet.....	5	-
Summa	188	76

KA 33

	Courant	
	Rdr	sk?
Transport	188	76
For at opføre 5 tö: Kalk 40 sk? og at hente 5 tónder Sand 50sk? til sammen.....	-	90
5 Tónder Kalk og 850 Muursteene betalt af Cancellie Raad Windekilde til Murmæster Schottman paa Christianshafn efter foranstaltning og Ordre til Vindekilde af 8de Martii 1781.....	15	40
5 par Hængsler til Vindue=Skedder, og et par til en Luuge paa Loftet med behórige Kræmper.....	2	-
Hængsler til den 5te Dór som fór ikke var til Huset med Klinke og Haandfang.....	-	64
Et fyrre bord til en Skedde som fór ikke var for Kammer?= Vinduet, 22sk og ArbeidsLón 12sk, er.....	-	34
6? Stabler til Vindue beslaget.....	-	24
Et Laas til en nye Dór paa Loftet.....	1	-
Til art forhóye Muldvæggene rundt om Huuset efter at de være see seegne, Ligesom og Taget, udgivet.....	1	50
Summa	210rd	94/:

REGNING over OMKOSTNINGERNE

		<u>Courant</u>	
		Rdr.	sk
	paa Myrens Omgravning og inghægning med Gierde paa den Nordre Side samt Óster og Vester Ende, norden for Lambhuus. -		
1780	Til 3 Arbeidere fra 1te Junii til 8de Oktobr: og den 4de ikkun I 9 Dage, som indgróftede Myren med en grav over 840 al: Lang, 1 ½ al: dyb, ligesaa bred oven men I grunden ikkun ½ al: bred, op sadte Giærde af lige Længde, samt beklædde noget der af med Grón=Svær; betalt der for.....	47	67
1781	Til 4e Arbeidere, naar de Tid efter anden om Sommeren kunde faaes, som beklædde den mens .e? óvrige deel af Gierdet med Grón=Svær paa Siderne, ligesaa der med tækkede det oven paa, betalt.....	7	97
1782	Trende Arbeidere, som begyndte med en nye Gróft paa den anden eller sódre Side af Myren, lige bred og dyb, som den Nordre, hvor med de naæde en Længde af 290 al: og der for uden videre fræmróddede eller afskar Græs=Sværen 197 al: til dem betalt.....	4	68
1783	Vedvarede Gravningen og Kostede.....	3	23
	Summa	62rd.	71
1785	Begyndt med at sette Steengiærde paa den Vestre Side af Lambhus, hvoraf blev Lagt 106 al: mend 68 alen deraf, ikkun kommen til 1 al: Hóyde, da den er bestæmt til 1 ½ al: og bliver med tiden videre fulddórdt, kostede.....	6	26
	Sa. omkostninger paa Myren og Gierdet	69rd.	1 /

REGNING over OMKOSTNINGERNE
til det paa Gaarden Lambhuus opbygde Observatorium
1783

Courant
Rdr. sk.

Tømmer og Bræder indkiøbt

8 S.re Træer a 69st. er 5rd	72sk		
26 dto a 59s er 15rdr	94		
26 dto a 29s er 7	82		
398 St.er Granbord a 20s er <u>82rd</u>	88.....	112	18
Til at legge og binde dette I flaade, for at kunde for svarlig flóttes Sóveis, som ei allene er langt, men meere besværligt, I det Veien gaaer rundt om et forland, blev 2de af Jagternes Styr mænd antagne, som 2de Dage vare ind og ? flótningen, hafde og der til laant Seigl, tilligemed godt Toug og Anker, til hver af dem betalt - 1Rdr. 32sk.....			
		2	60
Da Floden havde ligget nogle Dage færdig og biet paa beqvemt Veir, blev den flóttet den fórste dag af 8te Mænd foruden Styrmanden a 18sk pr. Mand, er.....			
		1	48
Den anden Dag af 11 mand foruden Styrmanden a 18/: er.....			
		2	16
Vinden blev da saa meget imod, at floden maatte legges for Anker; modvinden vedvarede 2 Dage temmelig stærk, men den 3ie Nat reiste sig en rasende Storm af S.V.:? som afbrækkede Flodens óverste deel, det er næsten alle bræder og stórste deelen af det mindre Tømmer, det svævere? laae fast, om Morgenen stillede Stormen, saa snart blev mig betiendt, bestilledes mandskab med 3 baader, foruden mine egne folk, at samle det adspredte paa Fiorden, uagtet det var Són dag, thi Vinden begyndte allerede at blæse ud til Havet, det meste var drevet paa den anden Side af Fiórden, hvor 12 Mand af egen dreift biærgede 280 bræder og en deel Tómmer. - De 2de følgende Dage blev bræderne fórdts til Lambhus paa Baader, og Tómmeret I flaade. - Omkostningerne paa biærge, samle og flótte det forulókkede, samt at bringe Resten af flaaden in Salvo, steeg I alt til.....			
		8	76
For at planere Grundvolden under Observatorium, som var ujævn, og at bære Steen sammen tl Grundlaget.....			
		1	48
For at tilslaae disse Steene, legge Grundlaget til byg.....			

Summa Lateris.....		129	2/:

KA 33 (framhald frá fyrri síðu).

	Courant	
	Rdr.	sk?
Transport...	129	2
ningen, beslaae det ovenom med Kalk.....	1	84
Kóbt fra Reikevig 70 al: Vedmel? til belæg mellem alle bræder a 12s er.....	8	72
3 Tón: Tiære a 4rdr 9s:.....	12	27
Leiet 4 mand og baad til at flótte samme fra Reikevig.....	-	88
og for videre transport til Lambhuus.....	-	24
14 Hundred 5 tomme Sóm a 72/ er.....	10	48
23 Hundred 4 tóm: Sóm a 40/ -.....	9	56
4 Hundred 3 tóm: Sóm a 27/ -.....	1	12
Et Hundred 2 tom: Sóm a 20 1/2/ -.....	1	47 ½
Til 3de Tómmermænd betalt		
Den fórste fra 11de Julii til 23 Oktobr: /: nogen tid nu og da borte :/ for 61. Arbeidsdage a 32/.....	20	32
Den anden /: Syg imellem :/ for 35 Arbeidsdage a 26 2/3/dag- lig, er.....	9	69 1/3
Den Tredie for 68 Arbeidsdage a 22 2/3/.....	16	5 1/3
forskaffet dem Syre til drikke.....	-	48
Side bygningens eller Gradrant Huusets Tag bestaaer allene af 6 Luger, til at slaae Hængslerne paa dem, saa vel som paa de X lange Luger over Obningen paa Observatorii Tag for Rota meridiana, udfordredes megen Tid og Nóy- agtighed; derfor betalt.....	-	64
Paa det gulvet I Gradrant Huuset maatte blive des stadigere og sikrere for Instrumentet, begiærede Observator at faae det sadt af tykke I qvadrat hugne Graasteene, hvilket kos- tede I alt.....	2	46
Til Indretninger med Luger, Skudder, indvendig, som og til Luger udvendig, blev end taget I Handelen 6 bræder a 20/ og 2 Lægter a 15sk?: er.....	1	54
Af Lægterne, og Arbeids Lón 18/: at hente bræderne og Lægterne - 8/ er.....	-	26
Summa -	227,	37 1/6

	Courant	
	Rdr.	sk?
Transport...	227,37	1/6
til at beskiærme Grundvolden fra Vand af Sne og Regn, som ved den ujævne Situation kunde samles og trænge sig ind blev en grav giórdt rundt om, jævnt med den laveste afholdning, og til desmeere Sikkerhed mod Vandet, sadt en bænk eller Lag af grón svær tedt om Grund laget, næste lige höyt der med kostede.....	1	18
For at tiære Gulvet.....	-	68
Ruder til en Lógt I Observatorio	-	12
Trende pillarer af huggen Steen til Rota meridiana bleve efter Observators begiæring opmurede den eene inden, den anden uden for Observatorium, med fuldkommen dyb grundvold under; til samme at græve, samle, tilslaae, og bære Steenen, derefter hugge den I kvadrat, hvilket tillige med Handlangeriet ved Muuringen kostede I alt.....	8	71
Muurmæsteren for 17 dages Arbeid der ved a 48/.....	8	48
Der til brugt 2 tó: Kalk a 48/.....	1	-
2 tó: Sand a 20/: 50 Mursteen a 36/:.....	-	56
Udtaget af Hafnefiords Handel til Gulv I Observatorio 60 bræder a 20/:.....	12	48
4 Jufferter a 20 1/2/: 3 træer a 39/:.....	2	67
For at fóre samme Sóveis og bringe til Lambhuus.....	1	32
Til at forfærdige et Tag over pillarer og den deel af rotæ ? uden for ham set, Arbeids Lón.....	-	72
der til 90 fire tó: Sóm.....	-	30
7 bræder der til ere af for bemeldte 60 tagne Laas og Hængsler til Dóren, Hængsler til Lugerne over Observatorii Tag, Ligesaa til Qvadrant Huusets, item Hængsler, Kroger og Kræmper til alle Luger omkring Observatorium efter vedlagde Smedens Regning		24
-		
Leiet en Mand at bære et stoert Jærn saa kaldet Rotæ Viiser til, og hente det fra Smeden.....	-	14
Forskaffet en Ephemerides.....	1	-
Til Thomas Guldsmed for art reengióre 1780 et og 1782 tvende astronomiske Uhr.....	-	64
For et Sole glas til Qvadraten.....	-	64
Til en Tómmemand at legge Gulvet I Observatorio		
	Lateris	291,71 1/6

KA 33

	Rdr	sk?
Transport...	291,11	1/6
1785. 2 tdr. Tiære til at overtære Huuset anden gang		
hvoraf nogen beholdning bliver a 4rd 9sk? er.....	8	18
Transport.....	-	<u>24</u>
Summa -	300,17	1/6

OBSERVATOR LIEVOGS LÓN

qvartaliter ham udbetalt fra 1779 da han I Julii Maaned indkom til Landet, og til Septembr: Maanedes udgang indeværende Aar	Rdr.	sk?
Fra bemeldte Tiid til 1780 aars udgang, 7. Qvartaler a 20 rdr. er.....	140	-
Siden ham allernaadigst tillagt 100 Rdr. Aarl: Lón		
Fra 1781 Aars begyndelse til Septembr: Maanedes Udgang indværende Aar, 18 Qvartaler a 25rdr.....	<u>450</u>	-
Summa	590	-

Efter hans her hos følgende generale qvittering

Bessested den 27de Augusti 1785

LAThodal

KA 33

	Rdr.	sk?
INDTÆGT		
Efter sidste aflagde Regning under 18de Augusti 1775, var beholden for mig.....	223	55
Bortsoldt ved Auction det lidet gamle Observatorium, som stoed paa Arnarhol, efter beviis af den soldte auctions forretning.....	1	68
Ved Kongel: allernaadigst Descript af 18 April 1781 - annammet.....	400	-
Ind.assertet Afgifter af Lambhus for 3 aar, fra Fardag 1776 til 1779 da Obsevator Lievog indkom.....	<u>12</u>	-
	Summa -	637,27 /:
Kommer mig saa til gode paa denne Regning.....	<u>532,85</u>	/:
	Summa Summarum	1170,16 /

KA 33

	UDGIFT	Rdr.	sk?
DE 4e FORANSTAAENDE REGNINGERS SUMMER			
SAMMENDRAGES			
1./.	For Vaanings Huusets opbyggelse.....	210	94
2./.	For Myrens omgravning og indhægning med Giærde.....	69	1
3./.	For Observatorium.....	300,17	1/6
4./.	Observators Lön.....	590	-
	Summa Summarum	1170,16	1/6

Bessested den 27de Augusti 1785 ./.

LATHodal

KA 54

1. mars 1797. Rasmus Lievog stjórnfræðingur í Lambhúsum skrifar kansellíinu og sendir því reikninga yfir byggingu íbúðarhússinns í Lambhúsum frá 7. júní 1793 til ársloka 1796. Með fylgir bréf frá 7. mars 1797 til kansellísins frá Ólafi stiftamtmani Stefánssyni og kansellíbréf til rentukammersins 24 maí 1797.

Underdaanigst Pro Memoria

Det nye Vaaningshus som det høje Collegium har Naadigst forundt mig, blev ved Hr Stiftamtmand Stephensens Foranstaltning saa meget færdigt at jeg i afvigte Høst flyttede derind. Med den varmeste Følelse, jeg mangler Ord til at udtrykke, aflegger min underdaanigste Tak! for denne saa velsom anden Naad, Det høje Collegium saa ofte har haft for mig. Tillader fræmdeles Naadigste Herrer! at jeg underdaanigst nedlegger min Insøgning om følgende, som endnu mangler til huuset, neml: i Kakkellovn til Stuen paa 1 ¼ al: højde og derefter passende Størrelse og Oliefarve. til Værelserne. for at forebygge Fugtighed og Conservere deslængere Træverket /: hvortil efter Gisning vil medgaae 10 Potter kogt Linolie, 16 . Blyvit, i . Berlinerblaat eller Spanskgrøn :/ samt Tönde Tiære, hvoraf nogle Kuttinger med noget Brunrod behöves til begge Gavlene og Fordören, men Resten til Observatorium.

Underdaanigst ervarter jer nu Naadig Bönhörelse. Er det formegen Dristighed, saa tilgiv, Naadigste Herrer! da det er nu følge af deres Naad for Deres

Lambhuus i Guldbringe
Syssel i Island
d. i ste Martii 1797.-

underdaanigst
hengivne
Rasmus Lievog,
Obserator

Astronomiæ

i Island.

Til

Det Høye Kongel: Danske Cancellie.-

KA 54 Kansellíbréf til rentukammersins 24. maí 1797

2222

Til det kongel. Rentekammer.

P: M:-

Stiftamtmand Stephensen i Island har med at indsende hertil det af Observator Lievogs aflagde Regnskab fra 7 Junii 1793 til 30 Dec 1796 for Indtægt og Udgiwt ved det paa Lambhuus for ham opførte nye Vaaningshus tillige Indberettede deeler, at Udgiftene er steget 20 Rdr? over de til Bygningen bestemte 500 Rdr. hvilken 20r? 17 s. Lievog selv har udlagt, deels, at der til Huusets Fuldfórelse endnu mangler: en Kakkellovn til Stuen paa i $\frac{1}{4}$ A. højde og derefter passende Stóv..else samt Oliefarve til Værelserne hvortil vil med gaae omtrænt i0 Potter .gt Linolie 16 ? blyvit og 18 Berlinerblaae eller Spanskgrön ligl: 1dr? Tjære og noget Brunröd til Gavlene; Canselliet skulle i den Anledning herved tjenstl: anmode det Kongl: Rentekammer besl: at foranstalte saavel de 20 r = 17s: Lievog betalte, som de foranfórte manglende Ting ove.sendte, de Belóbe? paa Anfordring, igjen skal blive udbetalt af Cancelliets Cassier; d. .. Ca.... ? 27e Maii 1797

Þetta bréf er mér alveg ómögulegt að lesa betur.

KA 54

Underdanigst
Regnskab
for
Indtægt og Udgift
ved
Bygningen
paa det
Nye Vaaningshuus
paa
Lambhuus
fra
den 7 Junii 1793
til 30 Decembris
1796.-

KA 54
Aar 1793

Indtægt.

	Rdr. sk?
Af højvelbaarene Hr Stiftamtmand Olav Stephensen har jeg Tiid efter anden modtaget til det nye Vaaningshuuses Opbyggelse paa Lambhus som følger:	
d.7 Junii Modtaget.....	50, -
d.22Julii Modtaget.....	100, -
d.21 Augusti Modtaget.....	50, -
d.28 Octobris Mogtaget.....	<u>50, -</u>
Summa	250, -

KA 54

Aar

1793

Udgift

Rdr. sk.

d. 22 Julii	Factor C: Welding for Tømmer og Bræder til det nye Vaaningshuuses Opbyggelse paa Lambuus efter Qvitteret Regning	No 1...81	80
d. 30 Julii	Captin Hans Thielsen for Bræder	No 2...26	48
d. 19 Julii	Factor Græst? for Bræder	No 3...13	32
d. 6 Augustii	Factor Hansen for Bræder	No 4...2	33
d. 6 Julii	Biarne Ingimundsen Brecke for Transport af Tømmer og Bræder fra Havnefiord	No 5...2	56
d. 2 Octobris	Jon Oddsen Svalbard for Transport af tømmer og Bræder fra Havnefiord, samt Arbejd med videre	No 6...23	62
d. 19 Novembris	Tømmermand Berger Sivertsen for Tømmer arbeid	No 7...45	34
d. 19 Novembris	Under=Tømmermand Biarne Jonsen for Tømmer arbeid	No 8...11	64
d. 26 Augusti	Bemeldte Biarne Jonsen for Arbejd paa Grund=volden og Torvveggen, samt Træee=Savning	No 9...2	
88			
d. 7 Septembris	Sigurd Jonsen Roynsholt for Arbejd paa Torvveggen	No 10...7	40
d. 7 Septembris	Jon Sigurdsen Svalbard for Arbejd paa Grundvælden og Torvveggen	No 11...10	78
d. 6 Septembris	Jon Paulsen Akrekote for Arbejd paa Torvveggen	No 12...2	18
d. 21 Septembr	Alexius Jonsen Kasthus for samme	No 13...3	30
d. 30 Augusti	Enken Ingeborg Jonsdatter Kasthus for samme	No 14...1	42
d. 6 Septembr	Jon Jonsen Eivindestad for samme og Hesteleje	No 15...2	80
d. 5 Septembr	Jon Narfasen Skogtiörn for Arbejd paa Torvveggen	No 16...-	90
d. 17 Julii	Kiartan Gudnasen Svalbard, Olaver Jonsen Bauritz=öre? og Thordur AsbiörnSEN Eivindestad for samme	No 17...-	76
d. 21 Septembr	Kietel Jonsen Svidholt for samme og Hesteleje	No 18...-	40
d. 2 Octobris	Ejølfer Jonsen ibid: for Arbejd ved Grindens Rejsning, samt Jern til Bolter til samme	No 19...1	16
d. 5 Sepembr	Gudlaugur Thordarsen Skogtiörn for Hesteleje	No 20...2	16
KA 54			
d. 30 Julii	Arne Erlendsen Högshus for samme	No 21...-	32
d. 23 Julii	Nicolaus Jonsen Eivindestad for samme	No 22...-	16

d.10 Sept:	Sigurd Nicoaisen paa GardeHolte for Jerarbejd?	No 23....-	80
d. 5 Novembr	Factor Thordur Sivertsen for Strige til Skarlepper	No 24....2	8
d. 30 Decem	Min egen Fordring for Arbejd og Hesteleje	<u>No 25....1</u>	<u>24</u>
		Summa.....248	31

KA 54

Aar

1794

Indtægt.

Rdr. sk?

Transport.....250. -

Af høyvelbaarne Hr Stiftamtmand

Olav Stephensen modtaget, som følger:

d.15 Maii	Modtaget med Anvisning paa Hr Syssel= mand Sivert Petersen.....	100, -
30 August	Modtaget 80 Rdr i Banco Sedler og 25 Rdr i Bræder, som bleve bragte fra Kieblevig til Havnefiord, der gjør tilsamm.....	<u>105, -</u>
	Summa	455, -

KA 54

Aar

1794

	<u>Udgift</u>	Rdr. sk.
	Transport.....	248 31
d. 19 Julii	Tømmermand Jon Gudmundsen Arbæjds-lón for Vinduer Karmer Lamer til det nye Vaaningshuus paa Labhuus efter Accord	No 26...12 26
d. 30 Sept:	Jon Jonsen Eyvindestað for hesteleje til Næs efter de for Hr Sysselmand Sivert Petersen anviste .enger under 15 Maii d: A: med videre	No 27...- 35
d. 24 Julii	Captain Hans Thielsen for Bræder og Tiære Qvast?	No 28...8 16
d. 28 Octobr	Arne Erlandsen Högshus for Transport af Bræder fra Havnefiorð til Skogtiörn med videre	No 29...2 44
d. 11 Julii	Thorbiörn Magnussen Breiðebolstað for at save Træer	No 30a..- 44
d.30 Sept:	Thorbiörn Magnussen Breiðebolstað og Thorlever Haconsen for at flette Bræder	No 30b..1 38
d.28 Julii	Giester Guðmundsen for Transport af Bræder fra Skildingenas til Sóeboden? paa Bessetæð	No 31...- 56
d.29 Julii	Factor Martin Hansen for 172 Stqr. Bræder	No 32..43 -
d.1 Augusti	Factor Thorkel Magnussen for 102 Stqr. Bræder	No 33..25 48
Efter S: T: Hr Stiftamtmand Stephensens foranstaltning for 100 Stqr? Bræder, som bleve bragte fra Kieblevig til Havnefiorð.		
	See forige	No 33..25 -
d. 20 Septem	Eivindur Jonsen for 6 Stqr? Bræder	No 34..14 -
d.8 Septembr	Biarni Inngemundsen Brecke for at transpor= tere 153 Stqr. Bræder med videre fra Havnefiorð til Skogtiörn	No 36...1 -
d.23 Sept:	Tømmermand Berger Sievertsen for tømmerarbejde	No 37...6 -
d. 3I Oktobr:	Tømmermand Thorkeli Thorkelsen for Snedker Arbejde	No 38...9 92
d. 4 Octobr:	Sigurð Nicolaisen og Thorve Svendsen for Arbejde paa Torvveggene	No 39...- 56
d. 4 Octobr:	Nicolaus Jonsen Eivindestad for samme	No 40...- 28

KA 54

d. 16 Octobr: Jon Biarnesen for Bræder Flytning og
Torvstikning

No 41...-

65

d. 30 Dec: Min egen Fordring for Arbejd og Hestelege
med videre efter Regningen

No 42...3 43

Summa.....404 70

KA 54

Aar

1795

Indtægt

Rdr. sk?

Transport.....455, -

d. ii August Modtaget af høyvelbaaren Hr Stiftamt=

mand Stephensen I Penger 30 Rdr og efter

Höysammes Foranstaltning Bræder I

Reichevig for 15 Rdr de giör tilsammen.....45, -

Summa.....500,

KA 54

Aar

1795Udgift

Rdr. sk?.

	Transport.....	404	70
d. 18 Novembr.	Jon Arnesen for Murarbejde paa .Skorst= nen I det nye Vaaningshuus paa Lambhus	No 43...3	72
d. 10 Junii	Tömmermand Berger Sivertsen for Tömmer arbej= de paa Loft og Gulv efter en vis Accord	No 44...3	60
d. 8 Aprilis	I: Zöege for Glas I 6 Vindues Kammer	No 45...4	
	9		
d. 19 Decemr	Tömmermand Thorkel Thorkelsen for Tömmer= arbejde og Arbejd paa Torvtaget med videre	No 46..20	76
d. 29 Junii	Kietel Jonsen Svidholt for Arbejd paa Torvtaget	No 47...1	92
d. 29 Junii	Jon Paulsen paa Skogtiorn for Torvstikning	No 48...1	20
d. 29 Junii	Hendrich Pedersen Melhuus for Hesteleje	No 49...-	12
d. 27 Junii	Olaver Thorgilsen for Arbejd ved Torvtaget	No 50...-	48
d. 4 August	Skipper Lars M: Holm 98 stgr Bræder, som allene blev brugte af de hos ham indkiöbte 120 Stqr. Bræder	No 51..11	87
	I ligemaade de 120 Stqr. Bræder, som efter S:T: Hr Stiftamtmand Stephensens Foran= staltning blev anskaffet I Reichevig. See	No 51..15	-
d. 27 August	Thorbiorn Magnusen og Magnus Williamsen Bredebolstad for Transport af Bræder	No 52...-	40
d. 24 Septem:	Jon Biarnesen for Arbejd og Transport af Bræder	No 53...-	57
d. 25 Junii	Gudlauger Thordarsen Skogtiörn for Hesteleje	No 54...-	12
d. 3 Novembr	Jon Jonsen Eivindestad for Torvflytning med videre	No 55...1	30
d. 12 Oct:1793	Factor Christian Welding for Söm	No 56...2	44
d. 19 Decembr	Tömmermand Biarne Jonsen for Tömmerarbejd	No 57...5	38
d. 19 Junii	Arne Erlandsen Högshus for Torvarbejd	No 58...-	69
d. 16 Decembr	Jon Hablidasen Svidholt for at flette Bræder	No 59...-	12
d. 23 Sept 1794	Factor Thordur Sivertsen for Söm	No 60...2	-
d. 8 Decembr	Jon Oddsen Svalbard for at flette Bræder	No 61...-	24
d. 12 Novembr	Svend Skidasen Skidakote for Stenklövning, Stenhugning og Jernarbejd	No 62...8	52
d. 16 August	Biarne Ingemundsen Brecke for Transport af Mursten og Bræder	No 63...1	48
d. 3 Decembr:	Min egen Fordring efter Regningen	No 64...5	48
	Summa.....	496	60

KA 54

Aar

1796

Indtægt

Rdr. sk?

Transport.....	500	-
Pro Saldo I Forskud.....	20	<u>17</u>
Summa.....	520	17

Aar

1796

Udgift

Rdr. sk?

		Transport.....	496	60
d. 18 Julii	Jon Arnesen for Murarbejd paa Skor=			
	stenen I det nye Vaaningshus paa			
	Lambhuus	No 65...2		32
d. 30 Januar	Tømmermand Biarne Jonsen for			
	Tømmerarbejd	No 66...2		94
d. 2 Maii	I: Zoega for Glas I 4re Vindues Kammer	No 67a..2		18
d. 4 Novembr	I: Zoega for Glas I 7 Vindues Kammer	No 67b..4		81
d. 12 Octobr:	Nicolaus Jonsen Eivindestad for Tømmer=			
	arbejd	No 68...-		70
d. 15 Octobr:	Tømmermand Thorkel Thorkelsen for			
	Arbejd paa Dörene	No 69...-		64
d. 30 Decem:	Min egen Fordring efter			
	Regningen	<u>No 70...9</u>		<u>78</u>
		Summa.....	520	17

KA 54

Underdanigst Erindring:

Længden inden til I forestaaende Vaaningshuus er 17 Al: 22 Tomer og Brede 8 Al: 22 Tomer Dansk Maal. Huuset er forsynet med Gulv, Loft, Afdelning tvært over Loftet, behørige Vinduer, Døre, og Paneling omkring Veggene, hvilken sidste bestaaer mest af flettede Bræder. Inddelingen er efter ungerstaaende Grundtegning I smaae Værelser, neml: En liden Stue med Sængkammer, Kiökken, Spisekammer, Dagligkammer og Kammer til Tienestfolkene. Skorstenene og Underlagene, som bærer Bygningen, hviler paa fast Grund, neml: paa et Steenlag, der er nedgravet paa den haarde Møl Torvveggene som omgive Huuset, ere 2 $\frac{3}{4}$ Alne tykke ved Jorden og Torvtaget dobbelt, det underste af flat Torv, det yderste af Snidder paa Islandst Maade. Den gamle Kakkelovn, som den eneste huset tilhørende, der nu staar I Dagligkammeret, 5 Døre med tilhørende Iern, Trappen til Loftet, Hængsler og Laas til loftet, Laas til Fordøren for Indgangen, samt Glasruder til nogle nye Vindues kammer ere tagne fra det gamle til det nye Vaaningshuus. Til Stuen har jeg for en kort Tid laant en liden Kakkelovn og paa egen Bekostning, som ikke er anført I Regningen, indrettet under de Nordre Værelser I Huuset en liden Kielder. Endnu mangler Huuset nogle Kuttinger Tiære til Gavlene og Fordøren, Kakkelovn til Stuen, 6 a? 8te Skuder for Vinduerne med behørig Jern og efter Tömmermændenes Opgivelse /: som findes for Bilagerne: / ii40 Stqr 4re Tome Söm, 100 Stqr 2og 3 Tome Söm, samt noget Olie. og Farve til at overstryge Værelserne med for Fugtighed, hvilke tilligemed bemeldte Forskud paa 20 Rdr I7 sk underdanigst söges, maatte Naadigst forundes. Grundtegningen til Vaaningshuuset fræm.ser følgende Figur:

Teikning

A bemærker den gamle Kakkelovnen, b den laante Kakkelovn, c Skorstenen, d Trappen til Loftet.

Lambhuus

d. 30 Decembris

underdanigst

af

Rasmus Lievog?

KA 54

Bréf frá Ólafi stiftamtmani Stefánssyni 7. mars 1797

Pro Memoria

Det af Observtor Lievog underdanigst aflagte Regnskab fra 7de Junii 1793 til 30te Decembr: 1796, med tilhørende Bilager for Indtegt og Udgivt ved det paa Lambhuus for ham opførte nye Vaaningshuus, har jeg den Ære herved ydmygst at fremsende. Af bemeldte Regnskab vil naadigst erfares, at Udgiften har steget 20rd 17sk? over Indtægten, etter de til Husets Bygning bestemte og udbetalte 500rd; hvilke 20rd ere af Lievog udtagne; Saa mangler og til Husets Indførelse de Maerialier, samt en Kakkelovn, som Regnskabet og hans vedlagte underdanige Pro Memoria bemelde. Den samme maatte være ham naadigst at tilstaae, tilligemed Godtgiörelse for de af ham udtagne forbenævnte 20rd 17sk?, indstilles allerærbödigst til det Höje Collegii naadige Forgødt befindende.

Vidöe, den 7de Martii 1797./

O. Stephensen

KA 76 Hinn 26. nóv. 1814. Rentuk. bréf til kansell. um launagreiðslur til R.L. á árabílinu 1794 - 1802. Með fylgja kvittanir og kansell.bréf til gjaldkera kansellísins 14. jan 1815.

Promemoria !

I Henhold til vore Skrivelser af 21de Martii og 13de Jun: 1789 tilstilles Det Kongelige Danske Cancellie herved 9 S. Qvitteringer, udstædte af Observator Astronomiæ I Island, Rasmus Lievog, for den ham af Jordebogs Kassen der I Landet udbetalte Lön fra 1ste Aug. 1794 til 31te Julii 1802, tl Belób = 1600 Rdr. D:K:? Og skulde vi derfor tjenstligt anmode Velbemeldte Kancellie om at ville, til .efusion for den Kongelige Kasse, behageligen lade denne Summe indbetale 266 ? : 64 sk?: ? ? I den danske ?=Kasse, da her fra under Dags Dato er foranstaltet, at .afl= Kassereren Etatsraad Linde, derpaa bliver meddelt den fornödne Indtægts Ordre. -

Rentekammeretden 26te Nov: 1814:

undirskriftir sem ég fæ ekki lesið

Til

Det Kongelige Danske Cancellie

Neðst á fyrra blaði þessa bréfs stendur: 3 Dept: P: 2244 - pr: d: 29 Novbr: 1814

KA 76 Kvittanir Lievogs.

At jeg rigtig har modtaget de 150 Rdr: ? : eller 3de Qvartaler af min Aarslón, fra 1 Augusti 1794 til Ultimum Aprilis indværende Aar. som S: T: Hr. Laugmand og Constitueret Landfoget Magnus Stephensen har anvist mig for Monsr. Biarne Haldorsen paa Hlede, hvilken blev leveret behórige Qvitteringer in Duplo for hvært Qvartal; Det bekræftes herved under min Haand paa Lambhuus d. 1 Februari

af

Rasmus Lievog

Qvartalet af den mig, som Observator Astronomiæ I Island, Allernaadigst tillagte Aarslón for indværende Aars Maii, Junii og Julii Maaneder er mig af S: T: Hr. Laugmand og Constitueret Landfoget Magnus Stephensen rigtig betalt med 50 Rdr.; For hvilken halvtredsindstyve Rigsdaler Dansk Courant qvitteres in Duplo paa Lambhuus d. 1 Augusti 1795.

af

Rasmus Lievog

Den mig som Observator Astronomiæ I Island Allernaadigst tillagte Aarslón er mig fra 31 Julii 1795 til samme Dato indeværende Aar betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne? med 200 Rdr. Dansk Courant; For hvilke To Hundrede Rigsdaler forhen Qvartal=vis er Qvitteret, og nu herved Generaliter in Duplo qvitteres paa Lambhuus d. 1 Augusti 1796

af

Rasmus Lievog

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island, Allernaadigst tillagte Aars Lón er mig fra 31 Julii 1796 til 31 Julii d: A: betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne? med 200 Rdr; For hvilke To Hundrede Rigsdaler Dansk Courant, forhen Qvartal vis er qvitteret, og nu herved end videre generaliter qvitteres in Duplo paa Lambhuus d. 1 Augusti 1797. -

af

Rasmus Lievog. -

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island, Allernaadigst tillagte Aarslón er mig fra 31 Julii 1797 til 31 Julii d: A: rigtig betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne med 200 Rdr. Dansk Courant; For hvilke

KA 76

Toe Hundrede Rigsdaler forhen Qvartalvis er qvitteret, og nu herved end videre Generaliter qvitteres in Duplo paa Lambhuus d. 1 Augusti 1798. -
af

Rasmus Lievog. -

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island Allernaadigst tillagte Aarslón er mig fra 31 Julii f:A: til 31 Julii d: A: betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne med 200 Rdr; For hvilke To Hundrede Rigsdaler Dansk Courant forhen Qvartal = vis er Qvitteret, og nu herved end videre Generaliter qvitteres in Duplo paa Lambhuus d. 1 Augusti 1799.

af

Rasmus Lievog. -

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island Allernaadigst tillagte Aarslón er mig fra 31te Julii 1799 til samme Dato indeværende Aar betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne med 200 Rdr. Dansk Courant; For hvilke To Hundrede Rigsdaler er forhen Qvartal vis qvitteret, og nu herved Generaliter qvitteres in Duplo I Reichevig d. 1 Augusti 1800,

af

Rasmus Lievog. -

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island, Allernaadigst tillagte Gage er mig fra 31te Julii 1800 til samme Dato indeværende Aar betalt af Hr. Landfoget Paul Michael Finne med Toe Hundrede Rigsdaler Dansk Courant; For hvilke 200 Rigsdaler er forhen Qvartalvis Qvitteret, og nu herved Generaliter in Duplo Qvitteres I Reichevig d. 1ste Augusti. -

af

Rasmus Lievog.-

Den mig, som Observator Astronomiæ I Island Allernaadigste tillagte Gage er mig fra d. 31 Julii 1801 til samme Dato indeværende Aar, betalt af Hr. Paul Michael Finne med 200 Rdr.; For hvilke Toe Hundrede Rigsdaler Dansk Courant er forhen Qvartalvis Qvitteret og nu herved Generaliter Qvitteres in Duplo paa Reichevig d. 1 Augusti 1802.-

af

Rasmus Lievog. -

KA 76

Til Kancelliets Kasserer

d. 14 Jan: 1815

Det Kongelige Rentekammer har tilstillet Kancelliet 2 Qvitteringer udstædte af Observator Astronomiæ I Island, Rasmus Lievog for den ham af Jordebogs Kassen der I Landet udbetalt Lón fra 11 Aug. 1794 til 31 Julij 1802 til belóbt 1600rd. D:C: (Til hliðar stendur: / ang. 2 Lievogs Lón /)

Da bemelte Lón er bestemt at skulle ud. 2 af de norske Auctions Penge, der haver været tillagt Kancelliets Fonds?, saa skulle Man efter Kammerets Begiæring anmode Hr. Justetsraad om at den til 2 for den 2 Kassen af benó. te Summa vil af Kancelliet Fonds udbetales 266 Rdr 64 s. 2 2 I Ha? her I Staden, der af Kammeret er meddeelt? fornóden Indtægts .edre

DRO. 2 14 Jan. 1815

3. Stjörnuathuganastöðin 1770 - 1814. Bréfaskriftir

KA 22. Tillaga Thodals stiftamtmanns.

Allerunderdanigst Forestilling

Ved descript dat. 6te Maji 1773 Deres Kongl. Majst. allernaadigst befalet, at det til Stadestad forhen bestemte Astronomiske Observatorium skulle oprettes paa Bessestæd, isteden for det af mig allerunderdanigst giorte Foreslag, at det maatte settes paa et beqvemt sted her I nærverelsen; Herved vilde Deres Majestet tillade mig allerunderdanigst at demonstrere: om Observator skulde etableres paa Bessestæd med Familie maatte gaarden deles med ham, hvorum han allerede for mig har ladet forlyde, hvilket vilde udfalde til megen uleilighed; thi det er bekiendt, at da amtmanden og Landfogden begge boede her, kunde ikke födes mere end 2 Köer, maaskee fordi den eene ikke vilde forbædre Jorden for den anden, saa at Landfogden endelig sögte om og erholdte en anden bædre gaard end Bessestæd; Efterat Amtmand Stephensen fik gaarden allene har han forbædret den saaledes, at der ved min Ankomst kunde holdes vel 4re Köer, og nu har ieg allerede giort henved 300rd: bekostning, allene til Jordbrugets Forbædring I disse 3 aar foruden de Tienestefolk ieg maae holde, det vilde derfor være ilde, om den ved 2de: Familiers brug skulde forfalde igien, hvilket I tiden maatte være at befrögte, tillige er ieg forsikret Deres Kongl. Majst. ikke vilde betage Amtmændene noget af denne dem tillagde gaard, som ikke er meer end til en families fornöden brug, og nu saa meget meer bekostelig, siden 6 frie Tieneste Karle ere tagne der fra, foruden at endeel Dagslaatter og Rishæste? ere fragangne med Landfogden til Vidöe - For at forekomme bemte. og andre uleiligheder, tager ieg mig den allerunderdanigste frihed at foreslaae, om ikke det heller allernaadigst maatte behage, at tillægge Observator, en Deres Kongl. Majst. tilhörende liden gaard nærmest ved Bessestæd beliggende, Lambhuus kaldet, som I gode Aar kand föde 2de? Köer, hvilket er næsten meere end han kunde vænte paa Bessestæd; og da Deres Kongl. Majsr. Danske Cancellie under 8de Maji for mig har proponeret, at som der just paa denne tid skal bygges en nye Kirke paa Bessestæd af grundmuur, om da ikke paa samme Kirke Observatorium kunde blive indrettet, saa var denne liden gaard I det tilfælde beqvem, efter di den ligger ikke fuldt 500 Skridt fra Kirken ved den alfarevei som förer dertil, om Summen af den allernaadigst bevilgede Collect bliver saa stoer, at den kunde strække til denne Indretning, som nødvendig vilde blive kostbar,

naar et Taarn skulde opbygges, og efter Observators allerede gjordte proposition, en hvælving under Observatorium og deruden en Stue eller Kammer til ham I Taarnet med Kakkellovn udi; Men da ieg ikke med dette Aars Skibe har kundet erholde Kundskab om Collectens beløb, hvorefter bygningen maae indrettes saa kand ieg ikke heller vide, om Taarn med et Observatorium deraf kunde bekostes, hvis ikke, kunde Observators Værelser og Observatorium bygges paa bemte. gaard Lambhuus, eller paa anden beqvem gaard, som Deres Kongl. Majst. allernaadigst vilde forunde dertil, og da ieg imidlertid har forskaffet Observator frie Værelser hos Tugthusets Oeconomus, hvor han har det samme Observatorium, som han paa Eders Kongl. Majsts. bekostning loed oprette til sine første Observationer, hvilket ieg har formaaet amtmanden, som kiøbte det paa auction ved Commissionens Slutning, at lade blive paa stedet, saa hindres Observationerne ikke derved, at med bygningen endnu nogen tid henstaaer.

Hvad fleere udgifter som maatte behöves, end det forhen tilstaaede, skal ieg I fölge allernaadigste befaling efter befindende giöre Forskud til, og maae I Anledning deraf allerunderdanigst mælde, at der foruden adskillige bekostninger paa Instrumenterne og Observatorium, ret ved bygningen vil udfordres meere end anslaget er, I sær om det efter Observators proposition og hans herhos fölgende overslag og beregning skulde opføres af grundmuur som I tidens længde vilde blive varigere og ikke behöve saa megen reparation, I fald Deres Kongl. Majestet samme allernaadigst vilde approbere, men ieg bör deruden ikke efterladeallerunderdanigst at indberette, hvorledes ieg nu begynder at indsee, at saa længe Stadestad Kald skal være henlagd, til Observator, og han forblive her paa Söderlandet, vil dette ventelig Aarlig blive den Kongl. Cassa I fremtiden til nogen meere udgift, efterdi Observator da maae holde en Præst paa Stadested, overlade ham Præstgaarden, og ikke vente meer for sig af Kaldet end 50 til det højeste 60rd. om capellanen skulde have skikkelig udkomme, I hvilket fald denne og efterkommende Observatorer, nok vilde söge denne afgang I Kaldets Indkomster og Fordeelen som kunde have af den gode Præstegaard gotgiort af den Kongl. Cassa, hvilket dog ikke kommer I qvæstion förend nuværende Præstes död, allene har Observator Jonson forebragt Paastand om gotgiörelse fordi omkostninger han nu maae giöre her for sin udkomme og underholdning hvor det er dyrere, fram for paa dette lettere Sted Stadestad; dette synes at have foraarsaget den Kongl. Cassa nogle siden opkommende uventelige udgifter, og der for maatte behage Deres Kongl. Majst. at lade det blive ved den første allernaadigste resolution om Observatorii oprettelse paa Stadestad -

Bessestæd Kongsgaard den 31te. August 1773.-

LAThodal

Pro Memoria

Herved har ieg den ære at indsende en yderligere allerunderdanigst Forestilling I anledning af den Kongl. befaling om Oservatorii oprettelse paa Bessestæd; Da ieg forrige Sommer talede med Observator Jonson, hvorledes iegsyntes det var bedre, at Observatorium blev indrettet her I nærværelsen, /: hvilket ieg formedelte visse Omsændigheder med Personen selv faldt paa:/, kom han en andengang til mig med det Spørmaal, om Observatorium skulde blive paa Bessestæd, hvor stoer andeel han da kunde faae af gaarden, naar han med Familie skulde etablere sig, hvor paa ieg sagde ham, at det aldrig havde været min tanke, eller udladt mig med, at Observatorium skulde være paa Bessestæd, og mindst loed det sig giøre at deele gaarden til ham, ieg troede ikke han havde drevet denne Tanke videre; Men ieg fik endelig I Sommer at see af ham copie af hans bror forige höst til Hr. Etats Raad Horrebøw, hvorude han opgiver Bessestæd, eller en anden beqvem Plads paa Seltiærmenes, beder tillige Etats Raaden vigilere for, at der hver ken maatte skee ham eller Indretningen Fornærmels, ligesom ieg saadant havde villet tilföye, her af slutter ieg at Etats Raaden maae have givet Forslaget om Bessestæd, uden at kunde vide den andens hensigt, neml. at naar han först her var fast, blev gaardens deling med ham en nödvendig Følge; Dette vilde ei allene være upasseligt og til uleilighed, men endog skadeligt, hvilket udi min allerunderdanigste Forestilling er Demonstreret, beder derfor tjenstligst, at dette maatte forandres til det ieg baade forrige Höst og nu har foreslaaet; thi om Collecten til Kirken blev saa stoer, at et Taarn tillige kunde bekostes og deri et Observatorium, blev dog den foreslagne liden gaard Lambhuus meget beqvem til boepæl for ham, saasom liggende ikke fuldt 500 Skridt fra Kirken og just ved veien, hvor han havde sit eget for sig selv, som vilde være baade ham selv og Bessestæds beboere tienligere at de vare adskildte, og Kongens Cassa ikke til större udgift, men heller mindre, efterdi paa saadan gaard som Lambhus er færhuus og andre udhuuse, hvilke paa Bessestæd maatte af nye opbygges for ham -

Hvad propositionen udi höystærede Pro Memoria af 8de? Maji angaaer, om ikke Observatorium paa den nye Kirke kunde indrettes, da vilde det ufilbar? være beqvemmest, naar Collecten blev saa stoer, at et Taarn kunde opføres ved Kirken, og skulde det være mig kiært for denne Videnskabs befordring, om dette kunde lade sig giøre, men inden Collectens beløb bliver bekiendt, kand ieg ikke derom udlade mig, da ieg forinden ikke heller vover at lade lægge grundvolden til Kirken, hvis Störrelsen maae indrettes efter pengene, dette kand ellers med visshed siges, at en meget större Summa da vil udfordres, allerhelst, om der efter

KA 22

Jonsons postulatium, skal være hvælving under Observatorium og a part værelse indrettes for ham med Kakkelovn udi.

I midlertid har han overleveret mig indsluttende Tegning paa en bygning af grundmuur med Observatorii, tillige med hosfølgende optegnelse og overslag paa bekostningerne dertil af beløb 500rd., om samme efter allerunderdanigst giorte Forestilling, kunde finde allernaadigst approbation, men da ieg intet finder anført om Steens Tilhugning, som er her en stoer article, saa kand ieg ikke forsikkre, at jo bekostningen vil stige høyere, men kand nu intet vist dertil bestemme, eftersom ieg har faaet dette I den yderste tid; Men skulde ikke Collecten tilstrække til et Observatorii Indretning paa Kirken, og Forflöttelsen fra Stadestad efter mit Forslag synes at foröge unödwendigvis udgifterne for Kongens Cassa, hvilket ieg gjorde I god hensigt, saavel for den opsyn mig var anbefalet, som og fordi alle heromkring boende verdslige og geistlige syntes det var passeligere end paa Stadestad, som ligger I en afkrog veed ieg ingen anden udvei, end at det maatte efter den förste Kongl. allernaadigste resolution forblive ved Stadestad, hvorved ieg fornemmer minst ambarras og paaanke? vil forefalde; thi de gotgiörelser, vil uden tvivl fremkomme, som ieg I min allerunderdanigste forestilling har meldt om.

Recommenderende for övrigt til beste omdömmen, hvilket af disse foreslagne alternativer var helst antageligt, og hvorledes det eene eller andet paa beste maade kunde forestilles. - Imidlertid lide?

Observationerne ikke herved, naar Jonson har helbred og Löst at Observere, thi han har frit logement og det Observatorium derved, som for Kongel. Regning blev opbygd til ham, og skulde hans Værelser tillige opbygges af grundmuur, som han nu projecterer, veed ieg ikke naar det kunde blive færdigt, efterdi her er kun en oplærd muurmester som ieg har antaget til Kirkens bygning. - Den ham allernaadigst tillagde Lön, vil ieg blive ved at betale ham af de mig oversendte Penge til bygningen, saavel som endeel smaa udgifter han fordrer til Instrumenternes Istandsettelse og Observatorii Reparation.

Bessestæd Kongsgaard d. 1te September 1773

LATHodal

KA 22

Hinn 1. sept 1773 L.A. Thodal stiftamtmaður skrifar Kansellínu um byggingu stjörnuathuguarstöðvar í Lambhúsum á Álftanesi.

Konungsúrskurður 5. maí 1774.

Með fylgja tillaga Tod. st.amt.m. 31. ág. 1773, "Overlag og Specification" Eyjólfss Jónss. 6. sept. 1773 (sjá upphaf kaflans:

Stjörnuathuganastöðin - Rekstur), "Pro Memoria" General-tollkammersins og tillaga kansll. 14. 1pr. 1774

Kansllífið skrifar generaltollkammerinu um fyrirmæli konungs að stjarnfræðingur skuli vera á Íslandi.

Til Det Kongel. Vestindiske
og Guineske Rente samt
General Told Kammer

Pro Memoria

Det er forordentlig det Kongelig Vestindiske og Guineske Rente samt General Told Kammer bekendt at Hans Magt I Aaret 1770 har anordnet, at paa Iisland skulle være en Astronomisk Observator, hvortil blev udnævnt Ejolfer Johnson som tillige blev forundt Exspectance paa Stadestad Kald; Men, som det, ved den anledning at Bessestad Kirke skal og bygges af nye, blev anseet beqvemmere at paa dens Taarn blev opført et Observatorium, hvor an Stiftamtmanden I afvigte Aar blev tilskreven, har hand nu indsendt ha/os? følgende Forestilling angaaende Gaarden Lambhuus, Hans Magt tilhørende, at overlades Observator til Beboelse, som ikke langt fra Kirken beliggende,

Thi skulle Man herover tjenstlig udbede sig velbemeldt Kammers gade? Betænkning, ey paatvivlende?, at De jo, saavel mueligt, søger at fa..litere Forslaget, for desbedre at kunde sende forehavende Indretninger, til den Astronomiske Videnskabs Udberedelse, I verksat.

Cancelliet d. 5te. febr. 1774.

Pro Memoria

Efter den I det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 5te Feb.r. sistleden ommelte, samt I den med sendte og herved tilbagefølgende Documenter videre forklarede Omstændigheder, kunne De? ikke have noget derimod, at det, efter Stiftamtmandens Forslag, forrestilles hans Majestet derhen, at Höystsamme liden Gaard Lambhuus, som nærmest og beqvemest, kunde forundes Observator til frie beboelse, naar ikkun de Bönder, som nu have samme I Fæste, ey alleene ikke I Utide udsættes, men og, at dem, naar de for Observators Skyld, efter Lovlig Opsigelse, skulle fravige Gaarden, forskaffes I Stæden andre beqvemme Gaarde paa Hans May.sts Gods, om de det forlange. I hvilken henseende det Kongelige Danske Cancellie anmodes at communicere Os Sagens Udfold I sin Tiid, paa det Vi, I fölge deraf, kunde tillægge Land-Fogden den fornödne Ordre I denne henseende.

Vestendiske og Guineiske Rente samt General Told-Cammer
den Februarii 1774.

IGMoltke? ? Iericsen

Schleth? Magerup? Tr.t????

Til det Kongelige Danske Cancellie.

..ilmand.

KA 22

Tillaga Kansellísins 14. apríl 1774.

Allerundedanigst Forestilling

ang.: en Boelig for Observator paa Island.

Da det allerunderdanigst har behaget Deres Majst: udi Áaret 1770 at beskikke Studiosum Ejolfer Johnson til Astronomisk Observator paa Island med 80 Rdr aarlig Lön, indtil Stadestad Kald blev ledig, hvorpaa ham blev givet Exspectance der hand som Sognepræst tillige kunde forrette Astronomiske Iagttagelser.

Men det derefter er anseet beqvemmere, at disse Iagttagelser skeedte paa Bessestad, hvor Stiftamtmanden og andre Kongelige Betiente opholde sig I Nærverelsen, som med Observator kunde have enslags Indseende og I behövende Tilfælde komme ham til Hielp med en eller anden Foranstaltning, hvortil kommer, at da Bessestads Kirke skal opbygges af nye, formeente Man at der paa Taarnet beqvemmelig kunde opbygges et Observatorium, saa er Stiftamtmanden bleven tilskreven, derom at indsende sin Betænkning, hvorpaa han nu har forestillet, at förend han veed den bevilgede Collects Belöb til Bessestad Kirkes Opbyggelse, kan han ikke göre Beregning, om Taarnet med et Observatorium deraf kan bekostes Imidlertid er Observator forskaffet frie Værelser hos Tugthuset Oeconomus og kan fortsætte sine Iagttagelser paa det der indrettede Observatorium

Men, for at have et Sted til Boelig, da han ikke kan indtages paa Gaarden Bessestad, indstiller Stiftamtmanden, om ikke en deres Majt: tilhörende liden Gaard, Lambhuus kaldt, som neppe ligger 500 Skridt fra Kirken, ha? til Beboelse kunde overlades; Angaaende denne Gaard er corresponderet med det Vestindiske og Guineiske Rente Kammer, som ikke have noget imod I fald Deres Majt: det ville tillade, at Gaarden Lambhuus forundes Observator til frie Beboelse, naar ikkun de Bönder, som nu have samme I Fæste, ei alleene ikke I ? udsettes, men og at dem, naar de skulle fraviige Gaarden, forskaffes andre beqvemme Gaarde paa Deres Majts: Gaarde om de det forlange, hvorum de I saa fald vil tillegge Landfogden den fornödne Ordre.

Thi indstilles: om Gaarden Lambhuus maa forundes Observator paa Island til en frie Boelig, paa den af det Vestindiske Kammer foreslagne Maade, og at I fald Collecten ikke tilstrecker, at et Observatorium kunde indrettes paa Bessestads Kirkes Taarn, da at? ma..e? indrettes et, til bestandig Bruug for Observator; Og som Observator, naar han saaledes bliver paa Bessestad, ikke kan betiene Stadestads Kald som Sognepræst, saa indstilles: om ikke Stiftamtmanden maatte beordres, at lade Ejolfor Johnson fra sig levere den

KA 22

ham forundte Exspectance paa Stadestad Kald, hvorimod ham, naar dette Kald blev ledig, kunde til Erstatning forundes 100 eller 120rd: isteden for den nu havende 80rd: aarlilg; alt at udreedes af de til saadant Brug engang skienkede halve Auctions Penge Söndenfields I Norge.

Cancelliet den 14 Aprilis 1774.

allerunderdanigst

.ampe Lusedorph Paagaard IBorch.

KA 22; Konungsúrskurður

Til Stiftbefalingsmand Lauriz Thodal

?

V: S: B: T: Da De, udi Aaret 1772 allernaadigst have beskikket Studiosum Eiolfur Johnson til Astronomisk Observator paa Vort Land Island med 80rd. aarlig Lön, indtil Stadestad ? blev ledig, hvorpaa han blev givet exspectance, da hand som Sognepræst tillige kunde forrette Astronomiske Iagttagelser; Men det derefter er anseet beqvemmere, at disse Iagttagelser skete paa Bessestad, hvor Du saavel som ? Kongelige Betiente opholde sig I Nærværelsen, som med Observator kunde have en slags Indseende og I behörende Tilfælde komme ham til hielp med en eller anden Foranstaltning, ligesom det og formeentes, at da Bessestads Kirke af nye skal opbygges, derpaa Taanet beqvemmelig Kunde opbygges et Observatorium, hvorand Du fra Vores Danske Cancellie er bleven tilskreven at meddele den Betænkning;

Og Du nu haver forestillet, at förend den bevilgede Collects Belöb til Bessestad Kirkes Opbyggelse viides kand Du ikke giöre Beregning, om Taarnet med et Observatorium deraf kand bekostes, men derhos föreslaaet; om ikke Observator til Beboelse kunde overlades en Os tilhörendeliden Gaard Lambhuus kaldt, som neppe skal ligge 500 skridt fra Kirken, da hand ikke kand indtages paa Gaarden Bessestad; Saa give Vi Dig hermed tilkiende, at saadan dit giört Forslag samt Vores Vestindiske og Guineiske? Rente og General Toldkammers derover givne Betænkning, allernaadigst ville have bemelt Observator paa Island forundet Gaarden Lambhuus til frie Beboelse dog saaledes, at de Bönder, som nu haver samme Fæste, er alleene ikke I Utiide udsættes, men og at den, naar de efter Lovlig Opsigelse, skal fraviige Gaarden, forskaffes andre beqvemme Gaarde paa Vores Gods, om de det forlange, hvorand Vi og igiennem Bemelte Vores Rente Kammer ville lade Landfogden tillegge den fornödne Ordre; Ligeledes ville Vi og allernaadigst have bevilget, at I fald Collecten ikke tilstrekker, at et Observatorium paa Bessestads Kirkes Taarn kand bekostes, naar der ved Gaarden Lambhuus indrettes et til bestandig Brug for Observator:

Og som Observator, naar hand saaledes bliver paa Bessestad ikke kand betiene Stadestads Kald, som Sognepræst;

Saa haver Du at lade bemeldte Eiolfur Johnson fra sig levere den ham forundte Exspectance paa Stadestad Kald, da Vi, naar dette Kald bliver leedigt, ville til Erstatning forunde ham 100rd, I steden for de 80rd hand nu haver;

KA 22

Derefter Du dig allerunderdanigst haver at rette og Vedkommende sligt til
Efterretning at tilkiendegive; samt Os ellers at indberette, at Du denn
Vores Ordre haver bekommet; Befalendes? ex
Christiansborg d. 5 Majj 1774

129. ?

Stiftbefalningsmand Lauritz Thodal at Observator Eiolf for Johnson maa
forundes Gaarden Lambhuus til Beboelse med viidere
Christborg? d: 5 Majj 1774

R

KA 22

K.bréf til Thodals stiftamt.m. um að jörðin Lambhús megi framvegis vera bústaður stjörnuskoðara á Íslandi eftirgjaldslaust og stjórnuaðhugunarstöðin verði í kirkjunni á Bessastöðum.

678 Pro Memoria

Til Stiftbefalningsmand Lauriz Thodal

Da Hans Kongelig Magt, I Anledning af Stiftbefalningsmands udi afvigte Aar indkommen Forestilling allernaadigst har approberet, at Gaarden Lambhuus maa forundes Astronomiske Observator paa Iisland til en frie Boelig, saaog, at I fald den bevilgede Collect ikke tilstrecker, at et Observatorium Kunde indrettes paa Bessestads Kirke Taarn, maatte ved Gaarden Lambhuus indrettes et, til Bestandig Brug for Observator, kund vu? hvorom Den erholder Hans Magts allernaadigste Befaling; saa tvivler Man? ikke paa, at so Hr Stiftbefalningsmand /: I falf Ovservatorium ikke kand blive paa Bessestads Kirketaarn :/ haver Indseende med, at det ved Gaarden Lambhuus indrettes paa beste og m.....ligste? maade, og tillige saaledes, at de anbefalede Iagtagelser der kand giores hvad Forskud Hr Stiftbefalningsmand dertil maatte giorre skal blive Dem herfra remitterede, naar Beregningen derover indsendes q Lige som hans fra det Kongelig Vestindiske samt General ? Kammer bliver foranstaltet, at tillige Stiftbefalningsmand vordre leveret 160rd: som er 2 Aars Lön for Observator Eiolfer Johnsen, fra 21 Maj 1773 til 21 Maj 1775, hvilke De ville behage at betale ham, ifölge det Kongelig Prescript af 21 Maj 1772 saaog indberette , naar Stadestad Kald bliver vacant, paa det hans fra den tiid kunde nyde de ham tillagde 20rd: Forbedring paa hans Lön - Iovrigt ville Stiftbefalningsmand behage at paasee at bemelte Ejolfer Johnsen efterlevere? hans Instrux, I henseende til den indsendede? Gienpart af hans Obserations Protocoll, med viidere.
Cancelliet d. 14 May 1774.

KA 23 Thodal amtmaður skrifar danska Kansellíinu.

Pro Memoria

Herved har ieg ikke burdet undlade Det Kongl: Danske Cancellie at tilmælde den herværende Observators Ejolf Jonsonii Dödsfald, som skeede den 21de Julii næstleden; og som ieg har erfaret, at udgifterne til de Astronomiske Indretninger I Island have gaaet igiennem Cancelliet, har ieg agtet mig pligtig, der at giöre Reede, for hvad ieg dertil har annammet og udgivet, hvor over og Indtægte og udgiftes Reigning indsluttet medfølger med sine bilager, undtagen qvittering for Observatorium, som ieg ved Observtor loed betale og forsömte at tage hans qvittering der for, men den udgift er saa facil og sparsom, at ieg haaber den vil ingen vanskelighed foraarsage; Jeg har hidtil ikke fundet beqvem Leilighed; at lade dette Observatorium ved auction bortsolges, hvilket ieg ikke skal efterlade, ligesom I sin tid at aflægge Rigtighed for hvad deraf udkommer, imidlertid har ieg ikke derefter villet opholde med Reigningers aflæggelse.- Beholdningen af de indsendte penge hos mig er 223rd. 55sk. om hvilkes udtælling ieg vil forvente ordre, eller om Det Kongl: Danske Cancellie vil finde det beqvemmere, at annamme dem I Kiöbenhavn, anorder ieg nu Finance Collegium, at assignere dem af min tilkommende Aars Gage paa Eahltason?, I fald Det Kongl: Danske Cancellie derom lader giöre anmældelse.- Endelig blev der giort begyndelse med Bygningen paa Lambhuus ganske kort tid för Observators Död, hvor han var og saae til med arbeids folket 2 Dage förend han döde, medens ieg var paa Altinget; Eftersom ieg skulde om det var mueligt, lade indrette et Observatorium paa Bessestæds forventede Kirketaarn, er det gaaet saa langt ud inden bygningen kunde foretages; thi derefter maatte ieg lade anlægge grundvolden, men da ieg nu först denne Sommer fik vide belöbet af Collecten I Norge, og erfarede den med det övrige var saa ringe, at ieg ikke vover deraf at begynde med en grundmuuret Kirke, mindre at tænke paa noget Taarn, og allermindst med et Observatorii Indretning der udi, saa blev Lambhuus bygningen foretaget, hvorpaa dog omkostningerne ikke gaaer höyere end til 8? Rd. 55 sk -

Bessetæd Kongsgaard den 18de August 1775 -

L:A:Thodal

Til

Det Kongl: Danske Cancellie

KA 23 Meðmæli með Eyjólfí Jónssyni Moe.

At Mons: Eiolfer Jonsonins Moh I den Tiid, han har haft Sted paa
Communitetet og Regensen, har fört sig I alle Maader skikkelig og
ordentlig op, saaledes at jeg stedse har været fornöjet med ham, testerer
her med og recommenderer ham til alle dem, som kand contributorere noget
til hans Lykke og Velfærd.

Collegio Regio
d. 8 Febr: 1776.

.Seydlit?

....1792

Efter Monsr. Eyölfen Jonsenins Moh forlangend haver jeg ey kundet
nægtet ham den Atest at han I Uhrmager Profiesion ey er ukyndig
hvorom hans erfarenhed hos mig haver bevist hans behandighed I
ovenmelte Profiesion.

testerer

?

Kiöbenhan
d 8 Febr. 1776 _____

Efter begiering af Studiosus Eyolf Johnsonius Moh kand jeg ikke nægte
ham det Vidensbyrd, at han, saavidt mig er bekiendt, saavel I hensigt til
hans opförsel I Liv og levnet, som I hensigt til hans genie og Application
til Mechaniske Ting, vel kunde fortiene at komme I betragtning I fald der
kunde aabne sig I Island nogen leylighed for ham til det slags befording.
Til bekræftelse er mit Navn Kiöbenhavn d 6te Martii 1776

Erichsen

Studiosus Eiolfer Joensen Moh har omtrent I tre Aar været mig bekiendt
deraf at han I Trinitatis Sogn har samlet? sig en Skole, og vel vidst at
skikke sig til Börns Underviisning. De gode B..ge.folk som have havt
Deres Börn hos ham, have alle een Stemme at berömme ham for
.duelihed Troeskab I at passe Timerne, og en kierlig? Omgang med alle
hans Lærlinge; til hvilket Vidnesbyrd jeg paa begiering allervilligst
legger mit eget; At han foruden Noisomheds og .dueligheds Egenskaber,
endnu har et paa sine Vilkaar agtsomt og I Omgang med andre frieligt
Sind; og vil forvise? mig, om han kunde giore et for hans Studeringer og
? fordelagtigt Skofl/te af det saa tidlig paatagen Skoele levnet
Kiobenhvn d 10. febr. 1776

J..Ohönheydes????

KA 23

Efter Anordning af Studiosus Ejolver Moe, bör jeg ikke nægte ham det sandferdige Vidnesbyrd, at jeg, under min Nærverelse I Island, ej allene I almindelighed har kiendt ham som en meget stadig og skikkelig Person, men I Besynderlighed har han I de Forretninger, hvortil han med Commissionens Omreyse blev brugt, opført sig ligesaa agtpaagivent og redelig, som ieg ellers derefter har fundet ham flittig I at gaae CommisionsSkriveren afgangne hr. Jonsonius til haande under adskillige Mechaniske Övelser, hvortil jeg med Fornöyelse har seet ham at være særdeles hændig og oplagt.-

Det skal I övrigt blive mig höylyg Kjært, om denne min Attest maae kunde noget bidrage til saa god Fordel for ovennævnt Mr. Moe, som jeg hjertelig önsker ham det.-

Kjöbenhavn den 6te Martii -A.Holt

1776

....1792?

KA 23 18 ág. 1775 LATHod. stif.amt.m. skrifar kansell. um fráfall E. J. stj.skoðara ofg um framkvæmdir sem gerðar hafa verið í stjörnusk.stöðinni. Með fylgja bréf frá Horrebow, 12 mars 1776, tillaga kansell., 18 apr. 1776, bréf frá kansell. til Thod. o.fl. Bréf frá Horrebow 12. mars 1776

Underdanigst Pro Memoria

Anlengende Hr. Stiftamtmand Thodal aflagte regnskab, da kan jeg ikke have noget derimod at erinden, efterdi udgifterne derudi ere meget sparsomme, hvorsom hans brev og de dermed følgende papirer efter orden hermed igien sendes tilbage uden nogen videre antagning, men da mig tillige er tillagt ordre, I anledning af Observators Ejolf Johnsens dødelige afgang at giøre forslag paa en anden, som kunde I hans sted paatage sig at være Observator I Island, saa er det ikke saa let til slig en post at finde en person, som kunde være beqvem, og ved hvilken man kunde vente at naae den intenderede nytte.

Hertil formaaes ikke lettelig andre end Islændere, af disse applicere sielden nogen sig til Mathematiquen, og en Mathematicus maae dog den være, som posten skal betroes til; endelig er det ikke nok, at den, som bortsendes, har indsigt I Mathematiquen, thi da observatorium paa Island er langt borte, og langt fra al Kunsternes hielp, saa udfordres ydermeer, at den, som skal forestaae observatorium paa Island, maae I de Mechaniske handarbeyder være saaledes övet, at han kan hielpe sig selv til rette, naar nogen feyl eller bræk paa u..venkes? og andre instrumenter maatte möde: Disse foranförte egenskaber havde den afdöde Johnen, endskiöndt, som jeg siden har faaet at höre, han for resten I sin levemaade ikke var saa ordentlig, som man havde ynsket.

Saasnart jeg I efterhösten ved de Islandske skibes hiemkomst fik at höre, at Johnsen var ved döden afgangen, tænkte ieg strax paa, at en maatte vel kunde anhöres, som kunde træde I hans plads, thi da der nu allerede er giordte saa mange bekostninger og anstalter til et Observatorii indrettelse paa Island, og det fremdeles lader sig holde vedlige med saa maadelig aarlig udgibt, saa var det skade, om saa ypperlig en indretning skulde undergaae, som baade sigter til videnskabernes framvægt, Islands opkomst, og Mathematiquens dyrkelse og anseelsi I Norden.

Jeg sögte derfor nöye kundskab om de Islandske Studentere, som har opholdt sig, og fik endeligt öye paa Ejolver Johnsen Moe, som jeg vidste havde gaaet H.? Johnsen til haande, og som jeg havde faaet at höre om, at han havde övet sig I uhrmager? professionen. Da han var kiendt med H. Johnsen, og havde seet, hvad hans forretninger I Island vare, saa spörgte jeg ham, om han havde lyst at paatage sig slig en post; han svarede dertil ja, og siuntes at ynske sig den med hæftighed?, men da jeg vilde

KA 23

examinere ham, for at prøve hans kundskab I de Mathematiske videnskaber, fandt jeg, at han ikke havde lagt sig efter den, end skiöndt han erklærede, at det aldrig havde manglet paa lyst for ham dertil, men hans fattigdom havde tvunget ham til at paatage sig informationer for at leve, saa ingen tid var bleven tilovers for ham til at före de fornödne Collegier, og derved I Mathiquen at giöre fremgang.

Jeg sagde ham da, at slig en post, som H? Johnsens, kunde han aldrig tænke paa at faae, uden at han först havde naaet en tilstrækkelig kundskab I de Mathematiske videnskaber, og at han maatte begynde strax, hvor lidet end hans leylighed vilde tillade det, at före Collegier for mig, paa det jeg kunde erfare, inden jeg tog mig udermere? af ham, hvorvidt han maatte slaae an, naar han studerede Mathematiquen; han fölgte mit raad, og har da nu I Vinter fört 2 Collegia for mig, og da jeg sidst I Februarij maaned examinerede ham, for at vide, hvad han for mig kunde fortiene, saa maae jeg tilstaa, at jeg fandt ham jaa vel at have profiteret af mine forelesninger, at jeg knap havde inter? prolegendum sagt et ord, som han jo kunde giöre reede for, og rigtigt fattet meningen af.

Jeg har nöye forespurgt mig om ham hos adskillige, som kiende ham, og de have alle været enige I at give ham beste .budsmal? for hans flid og meget anstændige opførsel, selv har jeg ogsaa mærket det samme, saa jeg derfor har begyndt at faae han kiær, og de medfølgende attester fra lit. A til E vidne ogsaa eenst....gen?, at han fortjener attention.

Men han haver dog ikke endnu Kundskab nok til at kunde betros en Observations post I Island, og han har ikke ævne og raad til at applicere sig paa Mathematiquen alleene, efterdi han ved andre arbeyder og informationer maa söge at fortjene sit bröd; Skal han derfor bruges til Observator paa Island, hvortil jeg holder ham meget tienlig, saa er det fornödent, at han endnu opholder sig nogen tid I Kiöbenhavn for at studere og öve sig I de ting, som han skal bruges til; hertil maatte da al hans övrige tid her anvendes, hvorsom mit forslag skulde være, at de 80 Rdle., som H? Johnsen, som Observator, aarlig fik udi Island, bleve ham for det første paa et aars tid forundt her paa stedet til at studere for, da jeg vil haabe, at han imidlertid skulde naae den modenhed, at han kunde med nogen tillid foreslaaes til at være Johnsens successor, og at han skulde kunde komme I stand til at udföre de observationer, som ham skulde betros.

At dömmе efter den flid og genie, som han hidindtil har viist, saa vil han kunde bringe det temmelig vidt paa et aars tid til, naar det bruges til hans studia Mathematica alleene, og hvad ham da endnu skulde fattes, kunde man vente, at han I fremtiden ved egne studeringer, naar han I forveyen vet var blevet anført, kunde naae, thi ved egen flid og meditation kan

KA 23

kommes meget vidt, naar först smagen er dannet, og den rette grundvold er blevet lagt, allerheldst naar de fornödenste böger ikke mangler.

Anlangende Observatorium paa Lambhuus, hvormed allerede er blevet begyndt, da er det vel best for det förste at lade dette arbeyde hvile, indtil den observator, som af hans Majestæt allernaadigst beskikkes, kommer til Island, efterdi det vil være fornödent, at han selv er nærværende ved indretningen for at see til, at bygningen kan tiene til den brug, hvortil den destineres.

Jeg haaber saaledes efter forlangende at have giordt det beste forslag, og veed visselig ingen bedre at nævne, og jeg har al aarsag at formoede, at den Monsieur? Moe skal blive tienlig til, naar den fornödne præparation skeer, at paatage sig og fuldföre det arbeyde, som den Kongl. Observator paa Island I hans instrux anbefales. Kiöbenhvn d. 12 Martii a. 1776

Christian Horrebow

KA 23

Allerunderdanigst Forestilling
ang: en Observatori paa Island

Da Stiftamtmand Thodal har indberettet, at Ejolfer Johnsen, som var antagen til Observator paa Island, og derfor tillagt 80Rdr. aarlig Lön, ved Döden er afgangen, saa har Cancelliet tilskreven EtatzRaad Horrebrow at ville bringe en anden I Forslag' I hans Sted, hvorpaa hand har svaret, at der til ikke lettelig er at formaae anden end Islændere, og at disse sielden legge sig efter Mathematiquum, hvilket dog dertil er fornöden, saavelsom og at være övet I de Mechaniske haand Arbeyder, paa det hand selv kan rette hans Instrumenter, naar de feyle noget, men at han nu har faaet Öye paa en Iislandsk Student, nafnligEjolfer Johnsen Moe, som har övet sig I Uhrmager Professionen og haver lyst at paaatage sig det, men fatter den fornödne Kundskab I de mathematiske Videnskaber.

EtatzRaad Horrevow indstiller derfor, om bemelte Moe, som han I övrigt seer tienlig dertil, og har de beste Skudsmaale om hans Fliid og anstændige Opførsel, maatte for det förste paa et Aars Tiid forundes de 80 Rdr. herpaa Stedet, som Observator paa Island er til,,lagt, for at kunde fortsætte hans Studeringer, da det formades, at han derefter med Tillid kan foreslaaes til at blive Johnsens Successor.

Thi skulle Cancelliet indstille om Moe paa et Aar maatte forundes de 80 Rdr. efter EtatzRaad Horrebrows Forslag, dog at han betids næste Aar indberetter hvorvidt han da eragtes duelig som Observator at gaae til Island.

Cancelliet den 18 Aprilis A - 1776

altunderdanigst

.Trampe Lusedorph., PAagaard Iborch ?

Approberes

Christiansborg I Geheme? StatesRaadet d. 25 Aprilis 1776

In fidem

Lusedorph., Paagaard

Til stiftamtmand Laurids Thodal,

Pro Memoria

Saasnart Man havde erholdt Hr. Stiftbefalningsmands Indberetning af 18de. Augusti forrige Aar, at Observator paa Island Eiolfer Jonson ved Döden var afgangen, har Man herfra tilskreven EtatzRaad Horrebow at giöre Forslag paa en anden, som kunde være Observator paa Island; Efter det fra ham derpaa indkomme har det behaget Hans Konglige Mayt: at accordere, at Eiolfer Johnsen Moe, som hand tænker at kunde blive skikket til Observator, maae her paa Stedet udi et Aar nyde de 80rd., som Johnsen var tillagt, for at kunne imidlertid fortsætte sine Studeringer I Mathematiquen, hvorom EtatzRaad Horrebow er tilskreven saaledes, som indlagde Gienpart udviiser, der herved tjenstligst communiceres. Hvad den af Hr. Stiftamtmand indsendte Regning over Indtægterne og Udgifterne ved den Astronomiske Indretning, angaaer, da har Man derimod intet at erindre, men de 223 rd. 55 sk, som De har I Behold af de indsendte Penge, er det best forblive hos Hr. Stiftamtmand, indtil viidere Ordre I fald der til Indretningene skulle forefalde flere Udgifter; Iövrigt har Man, I henseende til Hr. Stiftamtmands giorte forespörsel I det Kongelige Vestindiske Guineiske Rente,, og General Told,, Kammer hvorledes med den Observator, til frie Beboelse, overdragne Gaard Lambhuus, som ved Jonsonii Död er bleven leedig, skal forholdes, tilskreven bemelte Collegium saaledes, som af hosfölgende gienpart nærmere erfares, og hvorom derfra formodentlig allerede er .ppederet det fornödne.

Det Kongl. Dsk. Cancellie d: 4de May 1776.

Kassi 27 Hinn 24. apríl 1779. Kansellíbréf til Thodals stiftamtmanns um útnefningu Rasmus Lievogs sem stjörnuskoðara á Íslandi

Til Stiftamtmand Thodal

Pro Memoria

Da det nu allernaadigst har behaget Hans Mayt. at udnævne Studiosum Rasmus Lievog til at gaae til Island som Astronomisk Observator, saa har Man herved tiensligst skullet meddeele Hr. Stiftbefalningsmand, til fornoden Efterretning en Gienpart af den han givne Instruction da De I ovrigt ville behage at foranstalte det fornódne I Overeenstemmelse med den til Deres af 21 Majj 1772 ergangne Befaling for saavel same? nu? I henseende til den siden givete anstalt med at overlade Gaarden Lambhuus til en Observator og det derved underhórende Observatorium, ikke der ude giórte Forandringer lige som De og nærmere ville indberætte, naar deres Indretning er kommen I Stand og hvd dertil giórte Forskud havende Penge er nedgaet

Kancelliet d. 24 april 1779

3.19 Rtk.487, Rentukammerskjöl. Tillaga frá kansell. og bréf til þess að stofna stjórnurannsóknarstöð á Lambhúsum; Þeir sem skrifa kansell. eru Thod. st.amt.m., stjórn alm. verslunarfélagsins, Bugge stjarnfr. og uppkast að auki. Tillaga kansell. er dagsett 21. mars 1781
Bréf frá Thodal

Pro Memoria

Ifólge Det Kongelige Danske Cancellies Tilladelse og Resolution af 8de April D: A: føyede ieg strax I Sommer Anstalter til Myrens Udtapning og Gierdens Opsettelse norden for Astronomi Gaard Lambhuus, ligesom jeg og forrige Höst fik endelig Huuset færdigt til ham, men seent og med største Besværlighed, formedelst det overmaade Regn heele Sommeren og Hösten igiennem, som gjorde det vanskeligt, at faae frembragt den Mængde Grönsvær, som til saadan Islandsk Bygning behöves; Dets Bekostning I alt gaer til 200rd., foruden 5Tdr Kalk og 850 Muursteene til Skorsteenen, laante af Bessestæds Kirkes Kalk og Steen; I den nu værende Tømmer Pris, hafde formodentlig Bekostningerne blevne større, om ieg ikke hafde kjøb et/ köbet 1774 af godt Tømmer en Miils Vej herfra opbygget huus, tilhörende mig selv og Hr Amtmand Stephensen, for 90rd., hvilket han först skulde beholdet for den Summa, men overloed mig det igien, og hafde I den gode Tømmer Priis Kostet 130rd. at bygge, det stoed just ved Hafnefiords Handel, saa at Bekostningerne ved Transporten var den samme, dette blev nu forlænget hen ved 3 al: hvis Længde er udvendig ved Jordan 20 $\frac{1}{4}$ al: og Bredden 13 $\frac{3}{4}$ al: Men Længden indvendig 14 $\frac{5}{8}$ al: og Bredden 7 $\frac{1}{4}$ al: Forskiellen kommer af de tykke Jordvægge her bruges til Islandske Bygninger; Det Bestaaer af en Stue, et Kammer, Kjøkkenen, Forstue og Loft over med Vinduer og Afdeeling, Stuen, Kammeret og Kiökkenet ere panelerede;- Kakkellovn til Huuset var för laant og er endnu, I hvis Stæd en nye eller anden Behöves: Til Det Kongelige Danske Cancellies gunstige ForgødtBefindelse indstilles, om Det Behageligen ville lade ved Handelen foranstalte de laante 5Tdr. Kalk og 850 Muursteene oversendte, eller det maatte behage at jeg skulde föje Anstalt dertil med min Commissionaire; - Gierdet med sin Dybe Grav uden om er nu snart færdigt, saa vidt Myren strækker, og op ad til den faste Mark eller Grund; Dets heele Længde er 821 al: og Höyden 1 $\frac{1}{4}$ al: foruden Gröften; med denne var det Besværligt at komme igiennem, formedelst de mange mödende Törve Graver, og deri værende Blöde Dynd, 3 Mand have Arbeidet derpaa fra Junii Maanedes Begyndelse til denne Tid, undtagen de indtrufne stærke Uvejrs Dage, saa at Bekostningerne derpaa have allerede gaaed til henimod 50rd., en liden deel der af er kun Beklæd med Grönsvær, hvor med vil udfordre meer end de övrige 10rd.; Naar det ad .aret bliver sent færdigt, vil jeg indsende Regning derpaa, som og ved næste Lejlighed over Omkostningerne paa Huuset: - Foruden disse

Omkostninger, har Astronomus allerede oppebaaret 5 kvartalers Lön eller 100rd.; Og som hverken jeg veed, ikke heller han erindrer, fra hvilken Tid hans Lön I Kiöbenhavn blev ham Beregnet, saa skulle jeg allertienstligst udbede mig Underretning til hvad Tid han der har oppebaaret samme. Af anförtdte ville Behageligen erfares at de 223rd. Beholdning allerede ere anvendte, og henved 150rd. meere; skal der endnu Bygges et for Instrumenterne passeligt Observatorium, veed jeg ikke om det formedelst den her værende excessive Tømmerpris Kand komme paa ringere end 150rd. og endda maae det Blive Jordvægge, som altid holde sig fugtige, maaskee Indretningen Kand udfordre meer som ikke forud Kand vides; Hafde han Blevet forsynet med en Dollongs Firbus? I stæden for den Lange Kikkert han haver, og et Beqvemmere Instrument end den medgivne Rota solaris til at prøve Uhret, og corresponderende Höyder efter, hafde han Kundet være tient med et lidet og mindre Bekosteligt Observatorium; Taarn Bliver vel med Tiden færdigt ved Bessestæds Kirke, men ham synes det for Langt og ubeqvemt til at gaae saa ofte I mellem naar jevnlige Observationer skulde Behöves; - Jeg vil da I Henseende til Observatorium udbede mig Det Kongelige Danske Cancellies nærmere Ordre; Og om det skulde behage at oversende nogen Summa til disse Udgifter; önskede jeg meget at det maatte blive Klingende Mynt, da jeg ikke Kand Betale Arbejderne med andet, efterdi den eene? Indbygger faaer intet köbt af den anden for Banco Sedler, Eeneste Skillinger eller 2 Skillinger, som nu er her I Mængde, men disse Myndtsorter gaaer allene imellem Handelen og Indbyggerne. -

Da Forbædringen paa Gaarden Lambhuus, om den skulle bringes I fuldkommen nöttig Stand med SteenGiörder paa de andre Sider, som der kand have, samt Myrens og det övrige Tuuns Oparbeidning til Græs væxt, vil end udfordre stoere Bekostniner, som Langt overgaaer Observators Kræfter, saa siden her en Börneskoele skulle efter Rector Thorkelsens Testament oprettes, og ieg hældst önskede den her I Nærværelsen, har jeg tænkt at giöre det Forslag, at den og paa Lambhuus maatte indrettes, og da Deeltage I Omkostningerne paa Jordens ForBædring; Hvorved jeg tillige har den Heensigt, at faae Observator til Skoelens Forstander, da han saa Lang Tid I Norge har været övet I Skoeleholden, og under hans Opsyn sette ? Informator, som af ham tillige Kunde oplæres I Astronomien, og ved den Lön som Observator derfor Kunde tillægges, faae ham til at Blive deslænger ved Indretningen, og naar Skoelens Informator var tilstrækkelig oplærdt I Astronomien, at faae disse Embeder foreenet udi een Person; Finder Det Kongeli: Danske Cancellie dette Forslag antageligt, udbeder ieg ydmigst derom Behageligen at udvirke Kongelig allernaadigst Bevilling og Resoltion. -
Bessestæd Kongs Gaard den 3die Octobr 1780/.

L:A:Thodal

Til Det Kongelige Danske Cancellie

KA 29

Kansellibréf til prófessors T. Bugge um Lambhús sem aðsetur stjörnufræðingsins og gerð rannsóknarstöðvar handa honum. 17. febrúar 1781

Til Professor Bugge

Pro Memoriam

Angaaende den til en Astronomisk Observator paa Island overladte gaard Lambhuus, som nu af Stiftamtmand Thodall er besörget istandsat, har Bemelde Stiftamtmand iblant andet udi skrivelse til Cancelliet udladt sig saaledes:

Skal der endnu bygges et for Instrumenterne passligt Obsevatorium, ved ieg ikke om det formedelst den her værende excessive Tømmer Priis Kand Komme paa ringere end 150rde, og endda maae det blive Jord Vægge, som altid holde sig fugtige, maaske Indretningen Kand udfordre meere, som ikke forud kand vides. Havde han bleven forsynet med en Dollondst Tubus? I steden for den lange Kikkert han haver, og et beqvemmere Instrument, end den medgivne Rota solaris, til at prøve usret? de corresponderende höyder efter, havde han kundet været tient med et lidet og mindre Bekosteligt Observatorium. Taared? "turninn" bliver vel med Tiiden færdigt ved Bessestæds Kirke, men ham synes det for langt og ubeqvemt til at gaa saa oft imellem naar jevnlig Observationer skulle behöves.-

Thi maae man I saadan Anledning, tjenstlig udbede sig Hr. Professors Formeening om, hvad Indretning Observatorium paa Island beqvemmost kand gives efter de havende Instrumenters Beskaffenhed, og hvorvid andre kunde anskaffes I Stedet?, med den Virkning, at Indretningen af Bygningen selv derved kunde blive mindre kostbar.

Det Kongl: Danske? Cancillii d: 17de. Febr: 1781.

3.19 Bréf frá Bugge

Promemoria

Deres Excellencier og Höye Herrer have befalet mig at udkomme med min underdanige betænkning, angaaende hvad Inretning Observatorium paa Island beqvemmeligt kan gives efter de nærverende Instrumenter Beskaffenhed, og hvor vidt andre I deres Stæd kunde anskaffes med den Virkning, at bygningen selv kunde blive mindre kostbar. Om begge disse Poster bliver min underdanige Formeening følgende:

1. Angaaende Inretningen efter de nærverende Instrumenter.

Da jeg af Fortegnelsen over de Islandske Instrumenter saae, at der ingen Middags Instrumenter befantes, men at Tiiden og Uhrenes Gang hver Dag maatte bestemmes ved corresponderende Höyder, hvilket Arbeyde ej allene er nöysommeligt, men end og formedelst Veirligets? Forandring fra formiddag til Eftermiddag meget skuffeligt, saa troede jeg at burde til det Islandske Observatorium overlade et paa det Köbenhavnske Observatorium for hen værende Rota Meridiana, som nu der ey længere Bruges, men I Island kunde giöre Tieneste og Nytte. For uden dette Instrument behörer Mr: Lievog I sit Observatorium at have sine trende Uhre, sin Gradrant, Barometre, Thermometre og Plads til at bruge og handle en 10 Pods? Hiller? til de höyder, som I Island kan forefalde af Solen Maanen og Planeterne, og omtrent vil blive 50 Grader paa det höyeste. Dersom man efter disse princepier indretter bygningen, saa vil den blive rummelig nok, naar den indvendig bliver 10 Alen lang, 8 Alen bred, og 6 Alen höy. Huuset maatte igennemskiæres med trende Sprekker den ene over Rota Meridiana, og den andre over Gradranten. Disse Sprækker maatte bedekkes med de fornödne Lemmer og Skoder. Grundtegning af Observatorium og Instrumenternes Stæder har Jeg udk.stet? paa medfölgende Tegning, som dog efter Stædet og Omstændighederne kunde forandres, og ma.eskee? giöres lidet mindre. Naar denne Bygning med Jordvægge kan fuldföres for 150 a 170 Rdr. saa troer jeg, at dette Observatorium har kostet saa liidet som mueligt.

2. Hvor vidt andre Instrumenter kunde anskaffes med den Virkning, at Inretningen af bygningen selv kunde blive mindre kostbar.

Omendskiönt Mr. Lievog havde været forsynet med en Dollonds Tudus? af 6 Pod? I Stæden for hans nærværende 10 Fods? almindelige Kikkert, og omendskiönt han havde faaet et nyere Transit Instrument paa 4 Fod I Stæden for Rota Meridiana af 5 Fod, saa havde dog der ved I Observatoriii anförte Dimensioner ikkun været at vinde eller spare 3 a 4 Fod I bredden, hvilket ikke betydeligen ville forringe Omkostningerne. Derimod ville

3.19

ovenmelte nye Instrumenter Koste I det mindste 350 Rdr; og altsaa havde derved ey været nogen besparelse.

Da Mr. Lievog har sent mig sine Observationer fra forrige Aar, hvilke jeg efter haanden skal beregne og bekientgiøre; og da jeg finder, at han har observeret flittigen og vel, saa skulde jeg saa meget meere anmode Deres Excellencer og Höye Herrer, at han jo för jo heller kunde erholde sit Observatorium I Stand stat?; paa det at han for det förste kunde giöre saa mange Observationer paa Jupiter Drabanter?, at man der af kunde udfinde Længden af Island, hvor om man endnu er meget uvis.

Kiöbenhavn den 11 Marts 1781.

underdanigst
SBugge

Til

Det Kongelige Danske Cancellie.

Rk. 3.19

Allerunderdanigst Forestilling
ang: Observators Bolig paa Island.

Udi alt approberet

Christiansborg I Geheims StatsRaadet d. 28 Martii 1781

in fidem

Lusedorph. PAagaard

Stiftamtmand Thodal indberetter, at han I afvigte Aar har faaet den til nu Observator paa Island skienkede Gaard Lambhuus saaledes indrettet, at Huuset er bleven færdigt, som bestaer af en Stue, et Kammer, Kiókken, Forstue og Loft, saaog faaet Myrene udgravede og Marken indhegnet med Grófter, med videre; Hvorover han nærmere vil indsende Regning.

Imidlertid er dertil samt til 5 kvartaler af Astronomi Lón, I alt 100dr., alerede medgaaet den 223dr., han havde I Behold, og henved 150dr. meere; og om der endnu skal bygges et Observatorium, hvortil Professor Bugge har givet Tegning, som passer sig efter Instrumenterne, kan det, formedelst den der værende höie Tømmer Priis, ikke opføres ringere end 150dr., og maaskee meere. Thi vel bliver der med Tiden et Taarn paa Bessestad Kirke, men det synes for langt og ubeqvemt for ham saa ofte, naar jevnlige Observationer skulle forefalde, at gaae der imellem. Han beder derfor at maatte oversendes nogen Sum til disse Udgifter.

Og, som Forbedringen paa Gaarden Lambhuus, om den skulle bringes I fuldkommen nyttig Stand med Steengierder paa de andre Sider, samt Myrens Oparbeidning til Græs Vext, vil udfordre store Bekostninger, som overgaaer Observators Kræfter; saa, siden der, efter Rector Torkilsens Testamente, skal oprettes en Bórne Skole, hvilken Stiftamtmanden helst ónsker der I nærværelsen, foreslaaer han: om den og paa Lambhuus maatte indrettes og da tage Deel I Omkostningerne paa Jordens Forbedring, da Observator Kunde antages til Skolens Forstander og Informator tillige af ham oplæres I Astronomien, og, naar han deri tilstrækkeligen var oplært Kunne I Tiden disse Embeder foreenes I een Person.

Men, som denne Gaard formodentligen ville blive for liden og trang til begge Indretninger, og det befrygtes, at Observator ville distraheres fra hans forretninger, naar han tillige skulle have Opsyn med Skolen, skulle Cancelliet holde det tienligere, at ham blev forundt et lidet Tilleg, saaat han kunne leve uden Trang,

og saaledes skulle indstille Stiftamtmandens Foranstaltning samt end videre giorte Forslag til et Observatorii Indretning paa Gaarden Lambhuus til allernaadigst Approbation, samt, om ham til Udgifterne

3.19

maatte sendes 400rdr. hvorfor han siden aflegger Regnskab, saaog, om Observator maae tillegges 20rdr., saaat han I alt har 100rdr. aarlig Lön, hvilket alt maatte udvendes af de Norske Auctions Penge.

Cancelliet den 21 Mart: 1781

allerunderdanigst

.Trampe? Lusedorph Paagaard Schow:/ Bang

KA 40 Tveir dálkar á blaði á tveimur blöðum, sýnist eiga að lesa hvorn dálki fyrir sig alla leið niður eftir báðum blöðum? Lievog sækir um að verða kennari í siglingafræði. Skrifaði bara umsókn L. ekki viðbrögð við henni.

Lambhuus I Guldbringe Syssel I Island. D29de Februari 1788. Rasmus Lievog, Observator Astronomiæ I Island söger allerunderdanigst blive Allernaadigst beskikket til Lector I Mathematiquen, eller Navigationen I Island med Frihed til at holde Forelæsninger og Examen Navigationen, som en=hver I Landet, der vil antages Skipper eller Styrmand, maatte underkaste sig, ente mod billig Betaling, eller Gratis, om ham blev derfor Allernaadigst forundt en liden aarlig Lön.

Allerunderdanigst Erklæring

Det er aldeles upaatvivlelig at det ville have sin nyttige Følger om her var en saadan Anstalt I Landet, at den ville lægge sig efter Navigationen kunne lære den her uden at behöve, for den Sags Skyld, at reise udenlands. Det er ogsaa at formode at mange I anlendning af at den aabnede Fri= Handel og Skibs=fart, vil baade trænge til at lære Navigationen, og tilliige söge at lægge sig efter den.

I saa Henseende kan ieg ikke andet end allerunderdanigst ønske det gode Öyemeed fremmet, som nærværende Ansögning sigter til, ligesom ieg og troer at der ikke paa en nemmere og mindre bekostelig Maade kunne lægges Begyndelse til bem.te Videnskabs Indførelse blandt Söefolk her I Landet end ved at overdrage den offentlige Lære om somme? til en Mand som Supplicanten, siden han alligevel har Levebröd her, og Tingen altsaa ingen Udgift for den Kongelige Casse kan forvolde. Men hvorvidt den som havde udstaaet sin Navigations Examen for Supplicanten kan sættes vid Siden af enhver anden der har taget denne Slags Examen I Kiöbenhavn, eller andenstæds, og saaledes nyde lige Frihed med alle andre Styr mænd eller skippere I Deres Mayestæts Lande, det kan ieg ikke bedömme. Bessestæd Kongs=gaard den 1e Martii 1788.

?????

KA 40

Til Kongen

At Island i Almindelighed trænger helst paa denne Tiid til Undervisning I Mathematic, og allene I Geometrie og Mechanic, men især I Navigation er en Tanke jeg allerunderdanigst har haft. Blandt andet Kand jeg allerunderdanigst ikke nægte, at have hos nogle af Indbyggerne mærket Lyst til, ved Handelens Frigivelse, at tage Deel I Handelen og Fiske=Fangsten paa de store Skibe; men at Ukyndighed og Mangel paa Leylighed til at lære de dertil hörende Viidenskaber, betager dem Modet og standser den beste Villie. Allernaadigste Konge! Deres Majestæt har Allernaadigst forundt mig Bröd her I Landet ved det Astronomiske. Jeg er efter min allerunderdanigste Pligt opofret ey allene dertil, men ogsaa I mine frie timer efter min ringe Indsigt at undervise mine Medborgere I de nödvendigste Mathematiske Viidenskaber, om Deres Kongelige Majestæt Allernaadigst fandt for got, som herved allerunderdanigst ansöges, at bestille mig til Lector I Mathematiquen, eller allene ved Navigationen I Island med Frihed at holde offent=fentlig Forelæsninger og Examen I Navigationen, som enhver af Indbyggerne, der vil antages som Styrmand eller Skipper maatte underkaste sig, enten mod billig Betalning af Vedkommende eller Gratis, om Deres Kongelige Majestæt Allernaadigst behagede derfor at forunde mig aarligen liden Lön. Og maatte det tillige Allernaadigst behage Deres Kongelige Majestet at forunde disse Læringer, som ved Examen har aflagt Pröver paa god Indsigt I Navigationen, lige Friheder med andre Styr mænd og Skippere I Deres Kongelige Majestets Rige og Lande; Haaber jeg allerunderdanigst, at dette vil legge end mere Vægt til Opmuntring.

allerunderdanigst

af

Rasmus Lievog.-

4. Bréfaskriftir - Ýmis málefni

KA 6 Greftrunarvandamál.

Stormægtige Allernaadigste,
Arve Konge og Herre

Præsterne I Grunevig og Adelvig Vesten paa Eders Kongel. Maj.ts. land
Iislandhar beklaget for mig hvorledes eendel stæder I deris Sogne om
Vintern som paa de stæder falder meget hard /: næsten u=muligt er at føre
Döde Menniskers Legeme til Kirkegaarden saasom der er at Fare over
Höye Bierge som ere bedekte med dyb snee, hvorudover undertiiden
meget Ú=skikkeligen dermed handles; hvilken Ú=orden ikke letteligen
siunes at kunde blive Remederet paa anden maade, end om der blev
indrettede Kirkegaarde paa beqvemme stæder hvor de Liig som ikke uden
stor besværlighed kunde föris til Sögne=Kirken maatte begraves, Ieg vil
herpaa Ervarte Eders Kongel. Maj.st. allernaadigste Resolution
forblivende altiid.

Eders Kongl. Maj.st.
Allerunderdanigste Arve Undersaat,
Jon Thorkelson Widalin
Superint: Diæc: Scalh:

Sckalholt
12? Septembr.
Anno 1705

/N=106 21/5 1706
?????

A?: 1706

Mag: Joen Thorkelsen Widalins andragende om
Kirkegaards indrettelse paa Island til Liigsbegravelser som ikke uden stor
Besværing om Vinteren kand Kand föris til Sogne Kirken.

Derom Miss: til Hans Höye Excellencess: Ulrich
Christian Gyldenlew at erklere sig.
Den 21 Maji.

Bréfasafn Stiftamt. Frá Pingel.

Höy Velbaaren Herr Greve

Höystærende Herr Kammerherre og StiftbefalningsMand.

Ieg har med S.este fornemmet med Örebakke Skibe at Höytstærende Herr Greve atter har været syg og sengeliggende, Mend KiöbMand Lassen har siden givet mig den Forsikring at det ved hans Afreyse alt teynede sig til god Eendring som I Sandhed var mig kært at fornemme, og saa ber ieg at dette forefinder I Selverönskelig Prosperite; Hvis Snaghed? ikke hafde været saa hafde ieg visselig væntet faae Ord fra Höystærende Herr Greve, da ieg umuelig kand ? at de saa snart skulde lade den Eeraagenhed fore ieg er omforsikret og jeg stædse skal strække at give mig meriteret.

Nyt falder intet at melde, uden at höebiæringen har været slet for Synden end for Norden paa s..e Stæder end slættere, saa det seer elendig ud, og kand? de suærlig? conservere deres Creaturer; Dend Ny Landfoged Skule Magnussen der I Vinter har oprættet et intime Venskab med Horreboe ter? uden Permission burde have fra Kammer Collegium at Udreyse, for at see en heel Iaal? underlige Projecter hand og Horreboe have smidet? I Værdsatte; Jeg haaber at Höystærede Herr Greve huis sligt skulde forekomme mainten?

Veðurfar ekki nefnt frekar í bréfinu.

Bréf M.A.

Höy og Velbaarne Hr: Admiral og
Stiftbefahlings mand
naadigste Herre.

Eders Excell: 2de naadige Missives, begge eens lydende af 2den Majii passato ere Mig paa en dag fra Laugtinget d: 18. Julii bleven Indsændigede, da Jeg Var udi Kioese=syssel, Ved den Mig allernaadigst Anfortroede fonction den Med sine grentser, Mellem de der næst beliggende Borgerfiords Aarnæs og Guldbringe sysseler at optage, hvilke naadigste Missives Jeg udi dybeste underdanigs: Eders Excell: betacker:

Det Var Mig Icke liden sorrig? at Eders Excell: Icke forgangen Aar, Kunde see den förste pröve af Mit Arbeide her I landet; Af huad Aarsage det steed haver Jeg til forne Eders Excell: underdanigst rapportet: Huad Mathematici I Kiöbenhafn have sagt, om Min observation, forfattet over Solens formörkelse paa OxerAalaugting forgangne Aar, At deres, Med Min Icke kunde komme over Eens Var Mig tilforne Velbevust; som Mand af alle Söe og landcharter kand erfahre at dette lands Meridian ligger Mere Vesterlig end Danmarks; Men det var Alleriste? som Jeg söger om at Vide; Huad time, Minut, og Seconde, samme formörkelse udi Kihafn haver Begyndt, naaer den haver Været störst, og huad time Med Minute og Second den haver taget ende, paa det Mand efter Astronomiske regler kunde for vist udregne huor Mange grader at Islands Meridian, som gaaer over OxerAalaugting er Vesterligere end den bekiente af Uranieborg eller Kiöbenhafn. Huor om Jeg nu confererer Med Hr: Professor Horreboe, som bem.te Soelens formörkelse paa det Astronomiske taarn I Kiöbenhafn formodentlig Med Accurate instrumenter observeret haver.

Af den her Medfölgende Charta Vilde Eders Excell: naadigst Behage at see hele Situationen af Guld=bringe og Kioese Sysseler, samt een deel af Aarnes Syssel, som Jeg baade forgangen og dette Aar haver optaget, Mig Var u=Muckeligt, at skike samme Charta Med de förste skibe, saa som de Vare alle seilferdige udi Julio, paa huilken tiid Jeg Var langt op til fields, at observere Brentsteene Mellem bemelte 3de Sysseler og der Angræntssende Nor=derfierdingen Af landet, samt Borgerfiords Syssel. Den slette leilighed, som her over Alt findes udi landet, for Medelst huæse Værelser, er Aarsage der udi, at Charten seer Ingenlunde saa Vel ud som Jeg gierne hafde önsket; og naaer Mand skal giöre saadant Arbejde udi et telt, saa bliver Mand incommoderet, nu af sterk regn, nu Af blæst, saa papierene som ere saa stoere Icke kand der for conserveres og den Aller störste incommodite er den, At Mand paa heste

Icke kand före Med sig saa stoert et bord, at Mand saadan Een Charta udarbejde kand, Med Mindre den brydes og Maluterer dagligen. Der for er Min underdanigst begæring, At Eders Excellence naadigst Vilde behage, samme Charta paa ny Maatte af Cadetterne /: hvor I bland een deel kand giøre propre tegninger :/ giøres udi reent og paa nye Copieres efter denne original, hvilken da den er Sauber og I reent udarbejdet, til Deres Majst: Maatte Vorde overleveret; Huad Arbejdet og papieret som til samme Charta AnVendes, skal Jeg til ald tacke rigtig betale af Min avence.

I Anledning af Eders Excell: naadigste Missives skieker Jeg tillige Med bem.te Charta Min allerunderdanigste Supplique, til Deres Kongel: Majst: Angaaende at Maatte nyde noget tilleg eller douceur, til Min ringe Avence; Beder underdanigst Eders Excell: Vilde Bere naade for Mig, at den Ved Eders Excell: Höye intercession og pouvoir Maatte blive bönfört, saa Jeg der Ved udi denne Min stoere travaille kunde Soulageres. Ved den frie skytss her udi landet bliver Mand sandeligen Mere opholdt end befordret, sænderles I de tiider som Mand kunde best Være tient Med at fortsætte sin tieniste, som om forAaret og Midt om Sommeren for Medelt at de Arme Indbyggere, Maae da Med deres Kvinder, enten Arbejde paa Deres höe, eller fiskeriet, huor af de om Vinteren Maae renders og der af Alleeniste leve, saa og til samme brug og Arbejde, employere Deres be.stre.?

For At reise til Vestmannöerne opholdte Ieg Mig forgangen efterhöst, paa 6 ugers tiid, og huer dag ervartete paa goed lejlighed at Komme did, Mens som der Ingen dag I hele 3 Maaneder formedelst continuerlige brændinger, Ved stranden af fastlandet, forekom at Mand der hen Kunde Komme, Maatte Ieg forendre den Min Desscin, og til at observere de Med Reikienæs /: huilken er den Synderste pointe af denne in=sul :/ corresponderende promontoires, neml: Snæfields=jökul og Biargtange, reise over land hen Ved 13 Thingmanneleider, /: det er over 60 danske Miile :/ paa det Mand kunde faae at vide huor ledes landet ligger I öster og vester, og der efter Indrette denns Situation, Med de Mellem Bem.te promontoires liggende distencer fra huer Andre, huor af dependere alle de fiorde og Indviger som synden paa landet, fra havet skierer sig Ind udi landet. Til at optage förbem.te Vestmannöer, behöves en temmelig lang tiid /: som de efter Eders Excell: naadigste ordres paa det Accurateste skal optages, Med der om kring lig=gende grunde, fiskemee/rdingenne??; og Prospecten, rundt om her for uden Maae consideres, at naar Mand er en gang Kommen der hen, og har der forrettet sin tiene=ste, saa Kand Mand Icke Komme der fra op til faste landet I gien uden om forAaret eller efter hösten formedelst den Continuerlige brændinger /: som för er Meldet. ForMedelst disse Aarsager haver Ieg reserveret dette Arbejde til det siidste, naaer Ieg haver heele Sönder fierdingen af landet ferdig; huor af

Rangaar=walde Syssel bliver den siidste, uden for hulken samme insuler ligge, og höre til den samme Syssels jurisdiction. Udi bem.te Rangaawalde Syssel ligger det over heele Verden bekiente berg Hekla, huilket Ieg Med ald fliid og Accuratesse skal optage, der til ud kræves længere tiid, end nogen Kunde tænke. Oven for öster fierdingens, af dette land, dets samme Syssel paa denne siide, ligger det I forrige Aar Ildsprydende berg Kötlugjaae, huor til Ieg I Aar u=Muckeligen Kand Komme, og Icke för end Chartet over Synderfierdingen er absolveret, da Meener, Ieg at begynde paa den anden og saa Med ald Accuratesse dette biergs situation Fiske Me.dingerne? Aangaaende, om Kring det heele land, da er det u=Muckeligt, dennem udi Chartet at Indføre Mens tillige Med forts/haaning? af landet settes, og dog paa den Maade, at over samme Maddinger skal giöres en temmelig Vitlöftig beskrevelse; Huilken Ieg al=lene uMuckeligen Kand forfatte, Med Mindre Eders Excellenc naadigst Wilde behage, at befale huer Syssel Mand her udi landet, At de Ved laugrættes Mændene og Reppstiorerne udi huer sogn, Ved strand siiden, nöge og Exacte self Examinerer formændene /: det er de som ere satt over fiskebaaderne:/ som I huer fiskeleijr ere enten opfödde, eller og der længe fisket haver, og deres tiid endeligen troværdig paa fiskeriet Anvendt have, skulde under Determineret og endelig straf; bem.te fiskeMendinger? tijdeligen opskrive. da det nu er ferdigt at Maatte Mig under Sysselmændenes hænder og Signeter paa först Kommende laugting bevares, paa Ieg det Kunde faae tiid sligt, udi Charterne, som huer Aar efter handen til Eders Excellence Med skibene, underdanigst tilsendes, at inf/serere. Remarqverene som Eders Excell: naadigst behager at befale, Ieg skal skriftlig forfatte over alt dette, Kand Ieke för end Ved det hele landets optagel=se blive forfærdigede, da Ieg denne tillige Med Charten /: huis Bud sparer saa lenge liv og helsen? /: udi Hans Kongel: Majst: og Eders Excellences hænder Aller un=dedanigst Wilde have overleveret.

I det övrige comenderer Ieg Mig og dette Mit ringe Arbejde udi Eders Excellences naade og til Eders Excell: bewaagenh: forblivende Med ald veneration

Eders Excellences

Hög og Velbaarne

Hr: Admiral og Stift=Amtmands
underdanigste tiener

Eirebacke d.15. 7br:

A. 1722

M:Aresen

Bréf frá M.A. Þarf að finna hvernig skráð í safninu

Stormægtige Allernaadigste

Arfve Konge og Herre

For Eders Kongel. Majestet: Hellige Öyen understaaer Ieg mig allerdybeste underdanighed at nedlegge den förste Pröfve af mit siden forgangne Aar d: 2. Julii til underskrefne Dato begyndte og I dette Aar forfærdigede arbeide I at optage eet af Eders Kongel. Maj.st. Længst I Norden bebyggte Arfveland Island, dets udi synder fierdingen beliggende Gullbringe og Kiose sysseler, samt een deel af Arness syssel efter Eders Kongel. Maj.st. af 11te Februarii Aar 1721 Allernaadigste Ordre Eders Kongel. Majestet hafver af samme Data Allernaadigst behaget at ordonnere mig til nödvendige instrumenter og extra Depenser? 142 Rixdl: annamme paa Eders Majest. Hast?., Cammer, hvorfor Jeg Allernaadigst tacker. Men det var neppe Allernaadigste Konge, at de pænge for mig, alleeniste til de förste instrumenter, som Jeg fra Kiöbenhafn med mig hafde, for bemeldte pænge, samt farver, papier, penseler og andet, som mand her I landet for pænge icke kand bekomme, Kunde forslaae; og da samme sorter instrumenter og materiailler forgangen Aar af hver dag sterk continuerende Platz,,Regn, og derpaa næste afvigte Vinter fölgende sterk frost eendeel ere ganske ruenerede, eendeel med min ringe eqvipage /: som dag efter Dag maa föres paa heste :/ ganske fordervfede, saa maa Ieg de samme, paa ny eendeel I Kiöbenhafn lade reparere eendeel paa ny for friske pænge anskaffe, paa det Deres Kongel.: Majst. Allernaadigse Villie og höye Befasting I dette lands optagelse skulle formedelst instrumenternes mangel eller udögtighed icke forsømmes. Altsaa haver Ieg I Allerdybeste underdanighed understaaet mig her med Allerunderdanigst at andrage, det Ieg samme instrumenter Alleeniste af min ringe avance /: som er Maanedtlig I 32 dage 11 Rixd: 3M?: :/ umueligen Land anskaffe, eller de forderfvede paa ny for samme pænge lade reparere foruden at Ieg gandske I grund totaliter skulde blifve ruinered. Herforuden maa Ieg til bemeldte instrumenter, min ringe eqvipage, victualler, for mig, og mine tienere forskaffe og Indköbe I det ringeste 10 heste, som Ieg vil komme fort til at forfremme Eders Kongel: Majst tjeneste efter at her I landet hverken Ieg eller andre kand blifve hjulpen med fry,,skydsse? af Indbyggerne, som om Sommeren /: da Ieg skal forrette denne mig allernaadigst anfortroede function :/ maa self bruge deres be/rester? og folk til at forskaffe dennem föden hver for sig til den næstpaafölgende Vinter. Det samme er at sige om Vinteren hvis god V/ryerlighed?? skulde Indfalde, hvor ved Ieg kunde faae leilighed at observere min bemeldte functions forrettelse, da ere fleste folk som bor oppe til fields, ved Siöe,,siden at fiske, saa der ei er paa deres boliger at

finde andre end ubekjendte unge drenge og kvindfolk. Derfor Ieg
 Allerunderdaanigst knæ og bön,,falder for Eders Kongel: Majst
 Allernaadigst begierende at Eders Kongl: Majst vilde af medfödde
 Mildhed og Naade /: om Ieg ved dette arbeide længer skal forblifve:/
 Allernaadist forunde mig een liden douceur, proportioneret med den som
 de her I landet værende Commisariet nydt hafver, saa den eene, nemlig
 Assessor Arnas Magnussen daglig med 2.? Rixdl: den anden Laugmand
 Povel Joenssen Vidalin med 1.? Rigdl: huer Dag er blefven aflagt.
 Ligeleedis haver Commendeur = Capitaine Juel, da hand som Capitain =
 Lieutenant blef Commenderet til at optage Eders Majestets Land Feröe,
 oppebæret daglig for hans umage 2. Rigdl: Eders Majestet: Söe,, karters
 Directeur Jens Sörensen hafver I mange Aar for at optage Söe,,siden af
 Danmark, Norge, Holsten og andre Eders Majst. Lande, nydt Icke
 alleneste fri Skib og folk, mens og sine Aarlig rigelig Lön; Derfor uden
 Aarlige penge til instrumenter, skrifvere, papier, farfver og andet. Ieg vil
 Icke tale om den höye Naade som Eders Kongel: Majst: Höy,,salige Hr
 fader beviste de til landmaalingen udi Danmark Commenderede
 Ingenieurs huil,,ken Commission udi nogle Aar Varede, og kand Ieg
 forsickre at Ingen af alle disse forskrefne hafver haft saadan vanskelig
 Post som Ieg alleene, og foraarsagis af dette Lands Vanskelige Situation,
 som mest bestaaer udi öde og ubebyggede fælde og Marker, huor paa
 Mand Icke uden lifs,,fare endda midt om Sommeren kand komme. Ieg er
 Allernaadigste Konge, fornöyet, om Eders Majest: vil allernaadigst
 forunde mig til underhol,,dning for mig, mine tienere, heste, og anden
 equipages reparation.foruden min avance daglig 1. Rixdl: derimod Ieg
 allerunderdanigst forsickrer at Ieg Ingen time skal spare til denne Eders
 Kongl: Majst: höye tienistes Erfordring: og I fald Ieg af Eders Kongel:
 Majst: herom Allernaadigst skulle blifve bönfört, hafver Ieg
 allerunderdanigst hos Eders Kongel: Majst: at udbede een
 Allernaadigste Ordre til Eders Majst: Deputerede for Financerne, at de
 befaler Eders Landfoged her I Landet forscrifne douceur, tillige med min
 avance, I mod min qvittering rigtig at betale. Herpaa Ieg erventer og
 Allerunderdanigst udbeder mig een Aller,, naadigste bönförelse, da Ieg
 med lif og blod efter min Aller,,undedanigste pligt til döden stedse
 forblifver

Eders Kongelige Majestets
 Min Allernaadigste Arfvekonges
 og Herres

Gard,,Præstegaard
 synden paa Island,
 Augusti Anno 1722

Allerunderdanigste ?? tiener
 og Arve?? undersat d: 25.
 Magnus Aresen

Bréf landseta úr Kjósarsýslu til Amtmanns; Bréfasafn amtmanns.

Veleðla og Velbyrðige

Hr Amtmann

Vort Nadugasta Yfirvald.

Við undirskrifaðir Fátækir bændur og Kongl. Majst. sokallaðra Kjósarsýslu fortienings Jarða ábúendur tókum oss hier með þá Diörfung til að Innflýia til yðar Velbyrðugsta með Vora underdaniga umkvörtaner orðsakast þar af að við treystumst ei leingur til að gjalda þær Veniulegu Jarðrskulldir af okkar Ábylis Jörðum sem Landþingskrifaren Hr: Sigurður Sigfússon hefur af Kongl. Majst. I fortiening, sem eru Grófvellir, Kollafiorður og Morastaðer. Þær sömu Jarðer hafa um Nokkra undanfareнна ára tiima úr mata af sier geingeð til giæða, bæðe af Vindblástre, fiallskriðum, Vatnzágänge, Landbrote og Elldeviðar Skort, so sem Vitnisburðer hier með filgiande, á næstliðna Esiubergs Manntals þinge tekner skyrlega auglysa. En Við höfum yfir þessu forgiefens kvartað vid Husbonda Vorn þar hann Vill ei á gialldenu lina án þess Jarðernar sieu löglega Niðursettar. Inffellur því Vor Auðmiúk Bön til yðar herradöms, að oss fátæka og fákunnande að stoða Villduð, og tilhlutun giöra Við Systlumann Vorn Hr. Jon Hialtalin að hann annað hvort löglega Niðursetie Jarðernar, eður og giöre Vor Vegna, allra underdanigustu Supplique til Hans Kongl. Maj.st. að befallning til hans þar um Innkoma meige, þar Við Visser um Erum að Jarðernar meigie Leggiast I Eiðe so framt efter giallde þeirra er ei Linað. Þessa yðar Velbyrðigsta n/rogsaamlega fyrer higgju, biðium Við Guð I Náð sinne herradöm fyrer oss betala, En Við finnunst I stæðstu undergiefne Velbyrðugheita Amtmannsins Vors Hágunstuga

Yfervallds Auðmiukustu Þienare.

Völlum d. 14 Junij

1749.

Magnús Ivarsson, Einar Einarsson,

Ivar Eynarsson, Þorbiörn Olafsson

Bréf úr Kjósinni. Bréfasafn Amtmanns.

Anno 1749 Föstudaginn þann 30 Majj að Esiuberge á KialarNese var Haldeð almannelegt Skatta og Manntals Þijng, af Sysslu Manninum Jone Hialdalin til Þijngvitna, og til að beklæde Retten af hönum Inn nefnder Efter skrifader Menn Nefnelega lögrettumadurenn Mr Jon Þorleifsson Hreppstiörar og bændur. ?

? Beijddust bændurner og ábúendur a fortienings? Jördum .ósigs Landz þijngs skrifarans Seigur. Sigurdar Sigurdssonar Nefnelega Ivar Einarsson I Skollafyrde Hreppstiörenn Einar Einarsson á Gróf og Magnús Ifarsson a Völlum ad skodadar og alitnar være nefndar þejrra abyles Jarde og nidursettar Þar þejr annars kinnu eij Veniulegt Efter gialld Efter þær ad giallda Vegna Margfalldz skridufallz, vatnsagángs og Vedrattuspillingar og öskudu slijks vegna ad nidur setiast Mættu. Anno ut Supra Testera tilnefnd Þijngvitne Jon Þorleifsson, Gisle Jonsson, Eysteynn Olafsson, Philippus Húnason Jon Sigmarsson Biörn Gudmundsson, Biörn Halldorsson, Snorre Ifarsson Framar skrifad ad vera rétt Extraherad af Kiósarsyslu authoriserudu Herads Protokol Testerer Med Nafne og Signete Rvík d. 9 Junij 1749

Hialldalin.

Bréfasafn Stiftamtmanns. Bréf frá Pingel amtm.

Om Landets tilstand ermanglse ieg ikke skyldigt at Melde, det udi Norder og Öster Dehlene af Landet var forleden Aar höebiæringen temmelig god, Men derimod saa slet som nogen tiider er gört udi Sönder og Vester dehlene, saa meer end det halve det af Qvæget maatte slagtes; Vinteren har paa de förste bemelte Stæder været over Maade streng og var heele Landet vedholdet fra Medio October til Marti Maaned, da der nu stor mængde af Qvæg er ...pents og udi Öefierds Sysel alleene var 400hæste og 50.00Faar; Fiskeriet I Foraaret og dens Virkning har været Middelmaadig, Mens paa somme Stæder end slette; Ieg har anbefalet Samtlige Sysselmænd samt Landtings skriveren det de beoagter deris Pligt, og indfinder dend skyldige Rapport om Syslernes Tilstand, og ..cere Mig hvem herud juden? fundes ulydig for derud, inden at raade Bod.

Jeg forbliver

Höyedle og Velborne

Kgle. Stiftamtmands

K: Gaard Bessestæd

den 5 Augusti 1749

Tienstskyldigste Tiener

..Pingel

ATRÍÐASKRÁ / INDEX

Ártöl / Years

1705	78
1706	78
1721	83
1722	82, 84
1749	85, 86, 87
1770	49, 53, 55
1771	6
1772	6, 8, 57, 59, 68
1773	4, 6, 8, 49, 50, 52, 53, 59
1774	6, 8, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 69
1775	5, 6, 7, 8, 18, 29, 59, 60, 63
1776	9, 29, 61, 62, 63, 65, 66, 67
1779	16, 22, 28, 29, 68
1780	24, 27, 28, 70
1781	10, 12, 13, 14, 16, 19, 23, 24, 28, 29, 69, 71, 73, 74, 75
1782	14, 15, 19, 24, 27
1783	24, 25
1785	16, 17, 18, 19, 20, 24, 28, 30
1788	76
1789	45
1792	61, 62
1793	31, 32, 33, 34, 35, 41, 44
1794	37, 38, 41, 45, 46, 48
1795	40, 41, 46
1796	31, 32, 33, 42, 44, 46
1797	31, 32, 44, 46
1798	47
1799	47
1800	47
1801	47
1802	45, 47, 48
1814	45, 49
1815	45, 48

A

Árnessýsla 80, 83

B

Bessastaðir, Álftanesið 10, 14, 16, 17, 18, 28, 30, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 57, 59, 60, 69, 70, 71, 74, 76, 87

Bjargtangar 81

Borgarfjarðarsýsla 80

C

Christian Horrebow, yngri 51, 63, 65, 66, 67

E

Eyjafjarðarsýsla 87

Eyjólfur Jónsson 3, 4, 8, 50, 51, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67

Eyjólfur Jónsson Moe 61, 62, 63, 65, 66, 67

Eyrarbakki 79, 82

G

Gullbringusýsla 31, 76, 80, 83

H

Hafnarfjörður 27, 35, 37, 69

Harboe, biskup 11

Horrebowe prófessor 79, 80

J

Jón Hjaltalín, sýslumaður 86

Jón Þorkelsson Vídalín 78

Jón Þorleifsson, lögréttumaður 86

K

Kaupmannahöfn 10, 60, 61, 64, 70, 72, 73, 76, 80, 83

Kjalarnes 9, 86

Kjósarsýsla 80, 83, 85, 86

Kristjánsborg 58, 66, 74

Kristjánshöfn 13, 23

Kötlugjá 82

L

Lambhús, Álftanesi 6, 7, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 74, 75, 76

Lauritz A. Thodal, stiftamtmaður 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 28, 30, 49, 50, 51, 52, 53, 57, 58, 59, 60, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 74

M

Magnus Aresen 80, 82, 83, 84

N

Niels Hjaltalín 9

O

Ólafur Stefánsson, stiftamtmaður 31, 32, 34, 37, 38, 40, 41, 44, 46, 49, 69

P

Paul Michael Finne, landfógeti 46, 47

Pingel, amtmaður 79, 87

R

Rangárvallasýsla 82

Rasmus Lievog 16, 17, 18, 20, 22, 29, 31, 32, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 68, 72, 73, 76, 77

Reykjanes 81

Reykjavík 9, 26

S

Seltjarnarnes 51

Skálholt 78

Skúli Magnússon, landfógeti 6, 79

Snæfellsjökull 81

Staðarstaður, Snæfellsnesi 8, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 57, 59

Stjörnuathuganastöðin 3, 4, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 57, 59, 60, 63, 65, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75

T

Thomas Bugge, prófess. 11, 14, 69, 71, 72, 74

Torkilsen, rektor 11, 74

Trampe 66, 75

V

Vestmannaeyjar 81

Viðey 44, 49